

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)
ร่วมกับสื่อประสม

ณัฐศิษฐ์ ถาวร

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)
ร่วมกับสื่อประสม

การค้นคว้าอิสระเสนอบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนครสวรรค์

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดร
ชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ร่วมกับสื่อประสม"

ของ ณัฐศิษฐ์ ถาวร

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

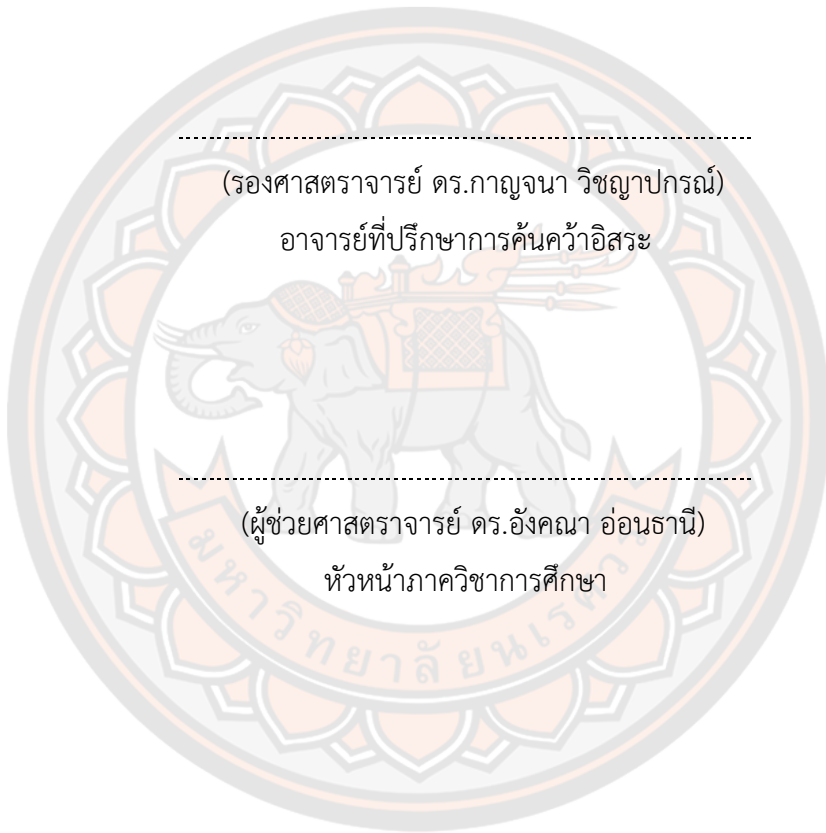
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

(รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อังคณา อ่อนธานี)

หัวหน้าภาควิชาการศึกษา

ชื่อเรื่อง	การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม
ผู้วิจัย	ณัฐศิษฐ์ ถาวร
ประธานที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์
ประเภทสารนิพนธ์	การค้นคว้าอิสระ กศ.ม. ภาษาไทย, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2564
คำสำคัญ	มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี, การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E), สื่อประสม

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จำนวน 36 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม จำนวน 5 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี 3) แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{x} = 23.42$, S.D = 2.17)
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์หลังเรียน มีคะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.06 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน พบว่า สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{x} = 23.42$, S.D = 2.17)
3. ความพึงพอใจของนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.01$, S.D = 0.66)

Title A COMPARISON OF ACHIEVEMENT IN THAI LITERATURE
"VEJSANDORNSHADOK (MATSEEEPIISODE)" OF
MATTAYOMSUKSA 5 STUDENTS TAUGHT BY INQUIRY
METHOD (5E) AND MULTIMEDIA

Author NATTHASIT THAWORN

Advisor Associate Professor Kanchana Witchayapakorn, Ph.D.

Academic Paper M.Ed. Independent Study in Thai Language, Naresuan
University, 2021

Keywords Vejsandornshadok (Matsee Episode), inquiry method (5E),
Multimedia

ABSTRACT

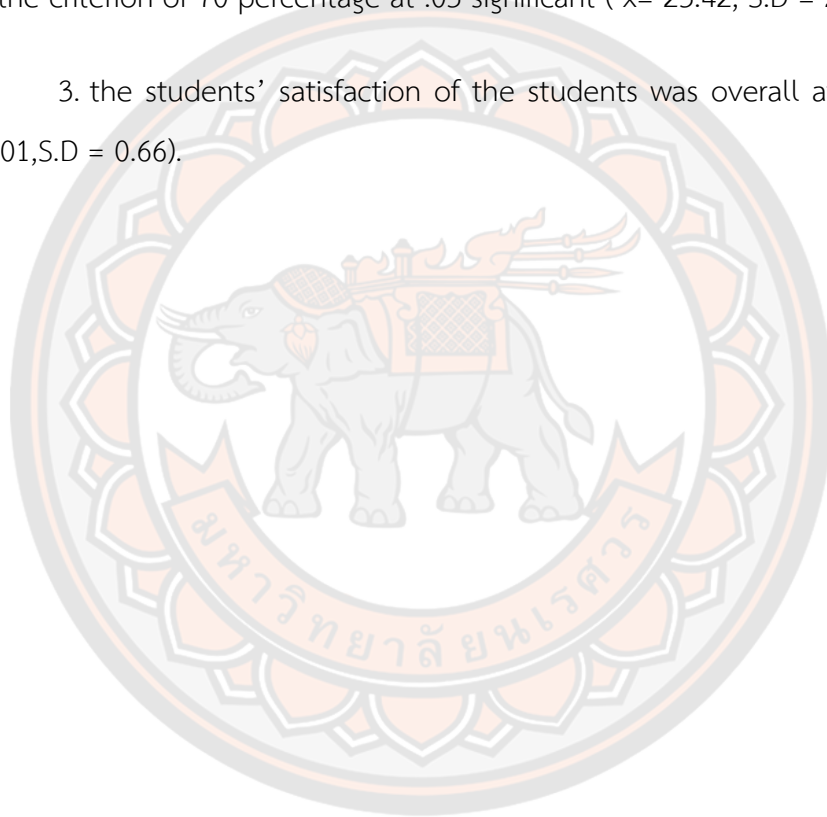
The objectives of this research were 1) To compare the score of pre-test and pose-test of the learning achievement of Thai literature "Vejsandornshadok (Matsee Episode)" by inquiry method (5E) and multimedia. 2) To compare the learning achievement of Thai literature "Vejsandornshadok (Matsee Episode)" by inquiry method (5E) and multimedia with the criterion of 70 percentage. 3) To study the students' satisfaction of the students of Matthayom 5 to inquiry method (5E) and multimedia. The samples were the 36 semester 2/2564 students of Matthayom 5/3 of Muang Sawankhalok Municipal Secondary School, using cluster random sampling. The research instruments consisted of 1) There were 5 plans of learning management taught by inquiry method (5E) and multimedia 2) The evaluation of Thai literatue "Vejsandornshadok (Matsee Episode)" 3) The questionnaire on the satisfaction with the learning. The statistics used in the study were mean, percentage and standard deviation

The results found that

1. The comparison of the learning, the post-test is higher than the pre-test at .05 significant (\bar{x} = 23.42, S.D = 2.17)

2. Mean of comparison of the learning is 23.42 (78.06%) which is higher than the criterion of 70 percentage at .05 significant (\bar{x} = 23.42, S.D = 2.17)

3. the students' satisfaction of the students was overall at the best level (\bar{x} = 4.01,S.D = 0.66).

ประกาศคุณูปการ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดด้วยความกรุณา และความเอาใจใส่เสมอมา อีกทั้งยังคอยผลักดัน สนับสนุน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ส่งผลให้การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์และสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จึงขอขอบพระคุณท่านเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคณะกรรมการสอบปากเปล่าการค้นคว้าอิสระ ประกอบไปด้วย ดร.สุกัญญาโสภี ใจกล้า ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.น้ำทิพย์ อิงอาจวานิชย์ ที่ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไขการค้นคว้าอิสระให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ นาวาโท ดร.วัฒนชัย หมั่นยิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส นายศิริชัย สุโภชน์ นางชุตติมา สุวรรณชื่น และนายทัพไทย ต้นดีอำไพ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบ แก้ไขและให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ คณะครู บุคลากรทางการศึกษา และขอบคุณนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการศึกษาทุกท่าน และขอบคุณครอบครัว เพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิตทุกคนที่คอยเป็นกำลังใจ คอยสนับสนุนและช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ กับผู้วิจัยมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์ทั้งปวงที่เกิดจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ขอเทิดไว้เป็นเครื่องบูชาแด่ผู้มีพระคุณและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหลายที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาสืบต่อไป

ณัฐศิษฐ์ ถาวร

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
ประกาศคุุณุปการ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	6
ความสำคัญของงานวิจัย.....	6
ขอบเขตของงานวิจัย.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมุติฐานของการวิจัย.....	9
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย.....	12
1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย.....	12
2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณคดี.....	16

2.1 ความหมายของวรรณคดี.....	16
2.2 คุณค่าของวรรณคดี.....	17
2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี.....	19
2.4 การสอนวรรณคดีไทย.....	22
2.5 วรรณคดีเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี.....	26
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี.....	27
3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E).....	29
3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E).....	29
3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E).....	31
3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E).....	33
4. เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับสื่อประสม.....	36
4.1 ความหมายของสื่อประสม.....	36
4.2 ประเภทของสื่อประสม.....	37
4.3 ลักษณะการใช้สื่อประสม.....	39
4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสม.....	41
5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	43
5.1 ความหมายของความพึงพอใจ.....	43
5.2 การวัดความพึงพอใจ.....	44
5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินงานวิจัย.....	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	48
ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	48

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	55
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	57
บทที่ 4 ผลการวิจัย	60
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดร ชาตก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา ความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม	60
ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดร ชาตก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70	61
ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม	62
บทที่ 5 บทสรุป	64
จุดมุ่งหมายของการวิจัย	64
สรุปผลการวิจัย	64
อภิปรายผล	65
ข้อเสนอแนะ	67
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	73
ประวัติผู้วิจัย	149

สารบัญตาราง

หน้า

ตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม.....	14
ตาราง 2 แสดงเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	49
ตาราง 3 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามพฤติกรรมการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	52
ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม	60
ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70	61
ตาราง 6 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม	62
ตาราง 7 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง	87
ตาราง 8 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์.....	90
ตาราง 9 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหา.....	93

ตาราง 10 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม.....	96
ตาราง 11 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์	99
ตาราง 12 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	124
ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของ แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ชั้น มัธยมศึกษา ปีที่ 5	127
ตาราง 14 แสดงผลคะแนนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดร ชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อ ประสม.....	138
ตาราง 15 แสดงผลคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70.....	141

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	10
ภาพ 2 กิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อประสม.....	147
ภาพ 3 กิจกรรมการทำงานกลุ่ม.....	147
ภาพ 4 การนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ (1).....	148
ภาพ 5 การนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ (2).....	148

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

วรรณคดีไทยเป็นมรดกสำคัญที่คนรุ่นก่อนได้สร้างไว้เพื่อใช้ในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เหตุการณ์ เรื่องราวความเป็นมาต่าง ๆ ผ่านการเล่าขานสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น มีทั้งที่จดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และที่เป็นมุขปาฐะ วรรณคดีจึงเปรียบเสมือนมรดกทางภูมิปัญญาที่เกิดจากอัจฉริยภาพของบุคคลที่ได้บรรจงเขียนเรื่องราวต่าง ๆ ขึ้น ซึ่งเนื้อหาส่วนใหญ่จะสอดแทรกวิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี และคติสอนใจในการดำเนินไว้ในเนื้อหาด้วย ดังที่ ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2559, หน้า 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่แสดงถึงวิถีชีวิตของคนในอดีต และมักสอดแทรกความคิดและปรัชญาชีวิตของผู้แต่งไว้ด้วย วรรณคดีนั้นเป็นสิ่งที่มีความค่าทั้งด้านประวัติศาสตร์ สังคม อารมณ์ และข้อคิดสอนใจ นอกจากนี้ยังมีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อีกด้วย

สุนันท์ อัญชลีสกุล และคณะ (2553, หน้า 177) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่แสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีต บอกเล่าเรื่องราววิถีชีวิต ความคิดความเชื่อ และเรื่องราวความเป็นไปต่าง ๆ ของคนในสังคม อาจกล่าวโดยสรุปว่าวรรณคดีไทยเป็นงานประพันธ์ประเภทหนึ่งที่ถูกแต่งขึ้นอย่างมีชั้นเชิงในด้านการใช้ภาษา การสร้างสรรค์จินตนาการของกวี และการมีศิลปะแห่งการประพันธ์ที่ไพเราะงดงาม ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยจึงเป็นการศึกษาเพื่อศิลปะ กล่าวคือ เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นการค้นหาความงาม ความไพเราะ หรือสุนทรียภาพจากการใช้ภาษาและเนื้อหาว่ามีความประณีตงดงามอย่างไร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (2551, หน้า 54) ได้บรรจุเนื้อหาของวรรณคดีไว้ในสาระที่ 5 ว่าด้วยเรื่องวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ในหลักสูตร โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและสามารถแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วิจัยวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมในระดับชั้นมัธยมศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะผู้เรียนจะต้องมีความสามารถในการวิเคราะห์ วิจัย และรู้คุณค่าของการศึกษา วรรณคดีในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับช่วงวัยของผู้เรียน โดยจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการลงมือปฏิบัติหรือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนและจะทำให้

ผู้เรียนไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เนื่องจากผู้เรียนอาจจะมองว่าเนื้อหาของวรรณคดีเป็นเรื่องที่เก่า ล้าสมัย เนื่องจากเป็นเรื่องราวที่ผ่านมาแล้วในอดีต ซึ่งอาจจะสร้างความเบื่อหน่ายให้กับผู้เรียนได้

ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในยุคปัจจุบันครูผู้สอนต้องสร้างความสนใจให้กับผู้เรียน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียนมากยิ่งขึ้น

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2552, หน้า 178-184) ได้นำเสนอแนวทางการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไว้ ดังนี้

1. การอ่านทำความเข้าใจเนื้อหาก่อนการเรียนโดยครูผู้สอนจะต้องเตรียมการสอนโดยการศึกษาเนื้อหาของวรรณคดีและคำศัพท์ให้เข้าใจก่อน

2. การอ่านออกเสียงเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้นักเรียนเข้าถึงความไพเราะของบทประพันธ์มากยิ่งขึ้น โดยครูต้องสอนให้นักเรียนฝึกอ่านออกเสียง ใช้น้ำเสียง ลีลา จังหวะในการอ่านเพื่อให้นักเรียนรู้คุณค่าของการอ่านวรรณคดี

3. การสอนให้นักเรียนฝึกหาแนวคิดสำคัญของเรื่อง ครูต้องคอยกระตุ้นให้นักเรียนพิจารณาถึงสาระสำคัญของเรื่อง และให้นักเรียนวิเคราะห์เรื่องที่อ่านในประเด็นต่าง ๆ

4. การสอนให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ วิจัยประเด็นต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนวรรณคดีไทย โดยครูต้องสอนให้นักเรียนตีความได้ ต้องพยายามค้นหาสาระหรือความรู้สึกที่แฝงเร้นในวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ

5. การสอนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านมีความสำคัญอย่างมาก เพราะเมื่อนักเรียนสามารถวิเคราะห์ วิจัยรายละเอียดต่าง ๆ และสามารถแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

6. การนำกิจกรรมมาใช้ในการเรียนการสอน ครูควรรู้จักเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ประกอบการเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรม จะทำให้การเรียนการสอนสนุกสนานและน่าสนใจยิ่งขึ้น

7. การบูรณาการความสัมพันธ์ของเนื้อหา การเรียนการสอนวรรณคดีไทยนั้น ครูควรบูรณาการความรู้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในสาระอื่น ๆ ทั้งในกลุ่มสาระเดียวกันและต่างกลุ่มสาระฯ เพราะการเรียนรู้แบบคู่ขนานกันเช่นนี้จะทำให้นักเรียนเกิดความรู้ที่หลากหลาย เห็นความเชื่อมโยงของสาระวิชา เกิดความรู้สึกว่าเรียนเพียงหนึ่งเรื่องแต่สามารถได้รับความรู้หลากหลายเรื่อง

จากที่กล่าวมาในข้างต้นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายเป็นการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้จากสิ่งที่เป็นพื้นฐานที่สุดของการอ่านวรรณคดีคือการอ่านและทำความเข้าใจคำศัพท์ เมื่อนักเรียนเข้าใจคำศัพท์จะส่งผลให้นักเรียนเข้าใจเนื้อเรื่องมากยิ่งขึ้น การอ่านออกเสียงก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกัน การอ่านร้อยแก้วหรือร้อยกรองครูผู้สอนควรฝึกให้นักเรียนได้อ่านออกเสียงให้ถูกต้องตามหลักการอ่าน การหาแนวคิดสำคัญของเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และวิจารณ์เนื้อเรื่อง

จะทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที้อ่านในประเด็นต่าง ๆ ได้ การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนควรจะใช้กิจกรรมที่ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน สิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งคือการนำวรรณคดีไปบูรณาการเข้ากับกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อให้นักเรียน เห็นถึงความสำคัญของการเรียนวรรณคดีว่ามีประโยชน์มากเพียงใด อีกทั้งยังเป็นการฝึกให้นักเรียน เรียนรู้ในมุมมองที่หลากหลายนอกเหนือจากเนื้อหาในตำราเรียน

การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีในปัจจุบันไม่ควรจัดการเรียนแบบท่องจำและนำไปทำ แบบทดสอบเพียงอย่างเดียว แต่ต้องเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้วิเคราะห์และวิจารณ์ เพื่อจะได้เข้าใจถึงลักษณะเด่นของวรรณคดีเรื่องนั้น ได้รู้ว่าภูมิปัญญาที่เกิดขึ้นในวรรณคดีเรื่องที้อ่านเป็นอย่างไร และจะได้เข้าใจยุคสมัยในประวัติศาสตร์ผ่านการศึกษาเนื้อหาในวรรณคดีมากขึ้นและ นำข้อคิด วิธีการดำเนินชีวิตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

การจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยในยุคปัจจุบันควรจัดให้ผู้เรียนได้มีบทบาท มีส่วน ร่วมในการออกแบบการเรียนรู้ให้มากที่สุด เพื่อให้ผู้เรียนเห็นว่าการเรียนวรรณคดีไทยไม่ใช่สิ่งไกลตัว สำหรับเขา ดังนั้น ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายและดึงดูดความสนใจ ของผู้เรียน ดังที่ ประสรวงศ์ ดันติเสนาะ (2564) กล่าวไว้ในการบรรยายหัวข้อกลยุทธ์การสอน ภาษาไทยในศตวรรษที่ 21 เมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2564 ว่า การสอนวรรณคดีไทย แม้ว่าครูผู้สอนจะ สอนวรรณคดีไทยในระดับชั้นประถมศึกษาหรือมัธยมศึกษาก็ตาม การเรียนการสอนวรรณคดีไทย ยังคงประสบปัญหาหลายอย่าง เช่น ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่าของวรรณคดีไทยอย่างแท้จริง ครูมักจะ มุ่งเน้นในการสอนคำศัพท์และเนื้อหาของวรรณคดีมากกว่าการพัฒนาความคิดของผู้เรียน ให้รู้จัก สังเกต แยกแยะ วิเคราะห์ วิวิจารณ์

การสอนวรรณคดีให้เป็นไปตามหลักการที่เหมาะสม ครูจะต้องสอนเนื้อหาวรรณคดีให้มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของผู้เรียน ให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์จากการเรียนรู้ สามารถดึงแง่คิด วิเคราะห์วิจารณ์สังคม ตัวละครได้อย่างมีเหตุมีผล และมีวิวิจารณ์ญาณได้ นอกจากนี้ครูจะต้องสอน วรรณคดีในฐานะเป็นมรดกทางวัฒนธรรม สอนวรรณคดีในฐานะเป็นศิลปะภาษา และสอนวรรณคดี ในฐานะเป็นประสบการณ์ชีวิต โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนมุ่งเน้นการพัฒนาความคิดของผู้เรียน ให้อิสระทางความคิดของผู้เรียน ครูจะต้องชี้แนะแนวทางวิธีการคิดที่ถูกต้องและหลากหลาย เพื่อให้ ผู้เรียนสนใจและเรียนรู้วรรณคดีอย่างเห็นคุณค่า ตลอดจนความงามของวรรณคดี

จากประสบการณ์การสอนวรรณคดีมาเป็นเวลา 3 ปี ผู้วิจัยพบว่านักเรียนส่วนใหญ่ขาดความ สนใจในการเรียนวรรณคดีเนื่องจากเห็นว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัว จึงทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน และส่งผลให้นักเรียนขาดนิสัยรักการอ่าน ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ ขาดทักษะการคิดอย่างมี วิวิจารณ์ญาณ จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียน คาดหวัง หากนักเรียนยังขาดความสนใจในการเรียน ไม่มีนิสัยรักการอ่าน อาจส่งผลให้นักเรียน

ไม่สามารถเรียนรู้เรื่องราวความเป็นมาในอดีตผ่านวรรณคดีได้ ไม่สามารถวิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดี และวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้นได้ อีกทั้งยังส่งผลให้นักเรียนมีคลังคำศัพท์ไม่มากพจึงไม่สามารถตีความเนื้อหาของวรรณคดีได้ จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ประจำปีการศึกษา 2563 (2563) ที่ผ่านมาพบว่าสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐานที่ 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ผลคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนอยู่ที่ 20.37 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ

จากปัญหาที่กล่าวมาในข้างต้นนั้นแสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย ครูผู้สอนควรออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียน ครูจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะจะช่วยให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียนวรรณคดีไทยว่าไม่ใช่เรื่องที่น่าเบื่อ ผู้วิจัยจึงนำเอาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ซึ่งเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างมากนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยครั้งนี้ เนื่องจากวิธีการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวเป็นการฝึกฝนให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาอธิบายและลงข้อสรุป โดยผู้เรียนจะเกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงจากความรู้เดิมที่นักเรียนมีอยู่ และผู้เรียนจะได้อธิบายความรู้ที่สืบค้นมาตามความเข้าใจของตนเอง

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่นำมาใช้กับการจัดการเรียนการสอนและประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี เช่น ทิพย์รัตน์ มังกรทอง (2558) ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ชั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดี เช่นเดียวกับงานวิจัยของ พรพิมล หงส์น้อย (2559) ได้นำเอาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนเรื่องมีธนะพาธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) อยู่ในระดับมาก และกุลธิดา ชันทอง (2563, 44) ทำวิจัยเกี่ยวกับการใช้ QR Code จัดการเรียนรู้อยู่ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E เรื่อง รู้เท่าทันสังคมออนไลน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากที่กล่าวมาในข้างต้นพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) นั้น เป็นวิธีการที่พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ เนื่องจากเป็นวิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ ค้นคว้าหาความรู้ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวเอง ผู้วิจัยจึงนำเอาการจัดการเรียนรู้แบบเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องมหานวดนตรีสากล กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งเป็นวรรณคดีที่เจ้าพระยาพระคลัง (หน) แต่งขึ้นด้วยร้อยแก้ว มีเนื้อหาที่กล่าวถึงความรักความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูก และเป็นวรรณคดีที่แสดงให้เห็นบทบาทของนางมัทรีในฐานะแม่และภรรยาที่สะท้อนออกมาผ่านบทประพันธ์ แต่การใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพียงอย่างเดียวอาจจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการเรียนได้เนื่องจากสื่อการสอนไม่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน ผู้วิจัยจึงนำเอาสื่อประสม ซึ่งเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งประกอบไปด้วยข้อความ ภาพ เสียง และการเคลื่อนไหว นำมาใช้ในการสร้างความสนใจของผู้เรียน และใช้เป็นสื่อที่ให้ผู้เรียนได้สืบค้นคว้าหาความรู้เพื่อนำความรู้นั้นมาอธิบายและสรุป และสื่อประสมอาจจะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำเอาสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและพบว่าผู้เรียนที่เรียนรู้โดยใช้สื่อประสมนั้นมีผลการเรียนที่สูงขึ้นและพึงพอใจต่อการนำสื่อประสมมาใช้ในการเรียน เช่น รุ่งทิพย์ มีสำลี, บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาติรี เกิดธรรม (2557) ได้นำเอาสื่อประสมมาการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยหาประสิทธิภาพของสื่อประสมด้วย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของสื่อประสมเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ เสาวลักษณ์ ทักษิณากุล (2559) นำเอาสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด และจำนงค์ จันทร์เขียว, วิจิตรา โพธิสาร และพิชชานันท์ สนธิธรรม (2562) วิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้สื่อประสมผ่านกระบวนการสังเคราะห์คิดพจน์ สุภาชิตคำพิงเพยในวรรณคดีบทละครเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สื่อประสมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

จากการศึกษาวิจัยในข้างต้นเห็นได้ว่าการนำเอาสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนนั้นจะช่วยให้ผู้เรียนนั้นมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น เพราะสื่อประสมเป็นสื่อกลางที่ช่วยในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน สื่อประสมที่ประกอบด้วยภาพ เสียง ข้อความ และการเคลื่อนไหวจะทำให้ผู้เรียนสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้นและช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ดีขึ้น

ดังที่ได้กล่าวในความเป็นมาและความสำคัญของปัญหานั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการทดสอบระดับชาติที่นักเรียนจะต้องสอบในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อไป และเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการฝึกให้ผู้เรียนได้สำรวจและสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งจะส่งผลต่อความสามารถในการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนให้ดีขึ้น

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ความสำคัญของงานวิจัย

1. ได้แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. ได้ทราบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม
3. ได้แนวทางในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีขอบเขตการวิจัย โดยกำหนดขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ด้าน คือขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขอบเขตด้านเนื้อหา ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา และขอบเขตด้านระยะเวลา

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 134 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบคละความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 36 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

วรรณคดีที่ผู้วิจัยใช้ในการจัดการเรียนการสอนคือ เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ซึ่งเป็นเนื้อหาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ให้เรียนในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ผู้วิจัยได้กำหนดให้ผู้เรียนศึกษาวรรณคดีตามหัวข้อต่อไปนี้

1. องค์ประกอบของวรรณคดี

- 1.1 ความเป็นมาของเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
- 1.2 ประวัติผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
- 1.3 ลักษณะคำประพันธ์
- 1.4 วิเคราะห์โครงเรื่อง
- 1.5 วิเคราะห์แก่นเรื่อง
- 1.6 วิเคราะห์ตัวละคร
- 1.7 วิเคราะห์ฉากและบรรยากาศ
- 1.8 วิเคราะห์บทสนทนา

2. คุณค่าของวรรณคดี

- 2.1 คุณค่าด้านเนื้อหา
- 2.2 คุณค่าด้านสังคมวัฒนธรรม
- 2.3 คุณค่าด้านวรรณศิลป์

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ คาบละ 55 นาที รวม 8 คาบ และทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้จำนวน 2 คาบ รวมทั้งหมด 10 คาบ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หมายถึง วรรณคดีที่แต่งขึ้นโดยเจ้าพระยาพระคลัง (หน) ที่ระบุไว้ในหลักสูตรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนในหนังสือเรียนวรรณคดีวิภักดิ์

2. การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยทำไปใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองโดยมีครูเป็นผู้กระตุ้น มีกระบวนการ 5 ขั้นตอน

2.1 **ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement)** ขั้นนี้เป็นของการนำเข้าสู่บทเรียนหรือนำเข้าสู่เรื่องที่อยู่ในความสนใจที่เกิดจากข้อสงสัย โดยครูผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้โดยการนำเอาสื่อประสมมาใช้เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรือเนื้อหาใหม่ ๆ ซึ่งความสนใจใคร่รู้นั้น อาจมาจากความสนใจของนักเรียนเอง การอภิปรายกลุ่ม หรือจากการนำเสนอของครูผู้สอนก็ได้

2.2 **การสำรวจและค้นหา (Exploration)** เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ครูผู้สอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากสื่อประสมที่ครูจัดเตรียมไว้ให้

2.3 **การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)** เมื่อได้ข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว ครูผู้สอนจะต้องให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้อธิบายและแปลผล เพื่อสรุปผลและนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยายสรุป การสร้างแบบจำลอง การวาดภาพ หรือ การสรุปเป็นตารางหรือกราฟ

2.4 การขยายความรู้ (Elaboration) เป็นขั้นของการนำความรู้ที่ได้จากขั้นก่อนหน้า มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือใช้อธิบายถึงสถานการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวข้อง โดยครูผู้สอนอาจจัดกิจกรรมและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ เช่น ตั้งคำถามจากการศึกษาเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

2.5 การประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นของการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การทำข้อสอบ การทำรายงานสรุป หรือการให้นักเรียนประเมินตัวเอง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ใช้สำหรับทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยวัดจากแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ในด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้

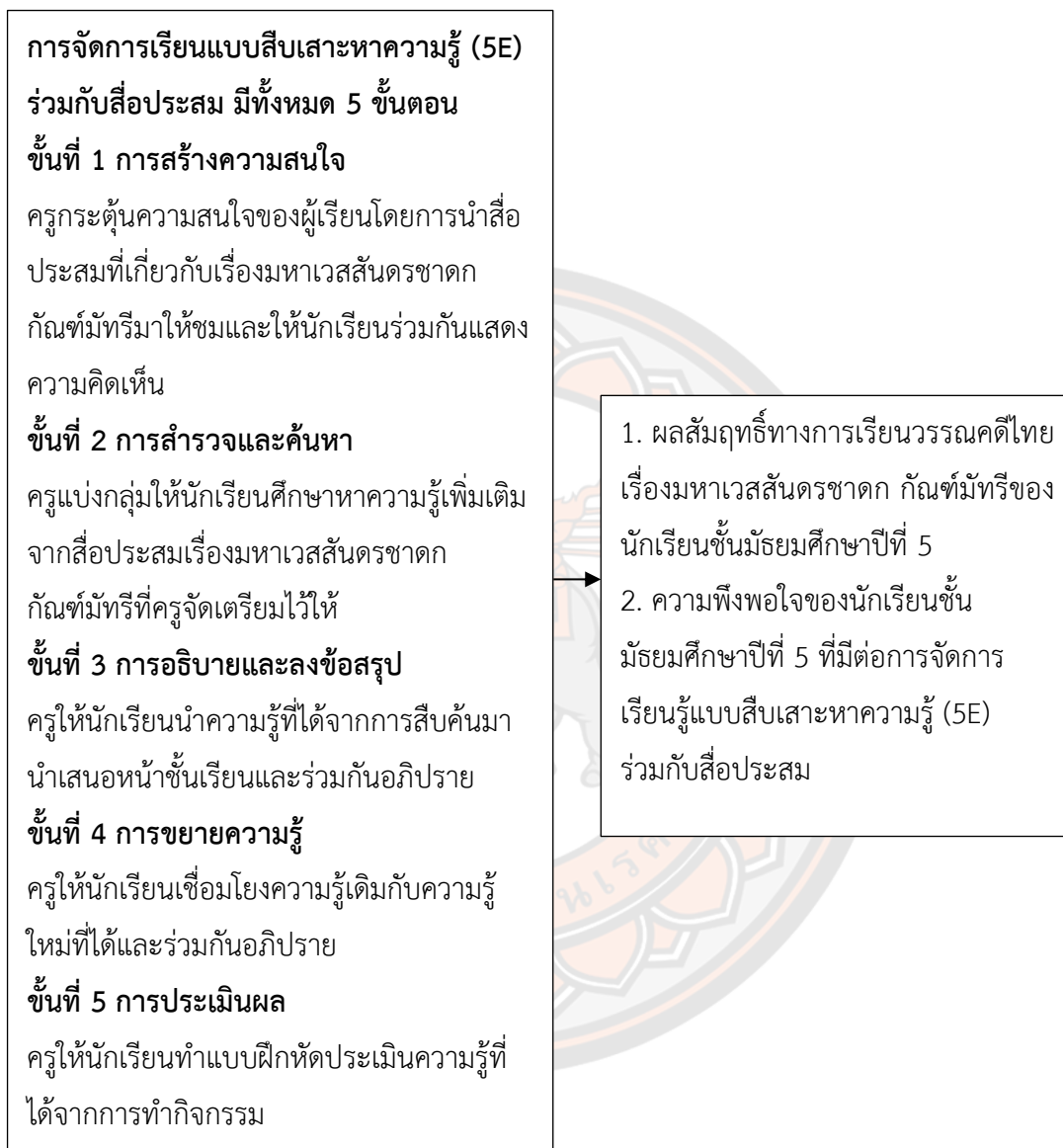
สมมุติฐานของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องมหาเวสสันดรชาดกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม อยู่ในระดับมาก

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดกกัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับวรรณคดี

2.1 ความหมายของวรรณคดี

2.2 คุณค่าของวรรณคดี

2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี

2.4 การสอนวรรณคดีไทย

2.5 วรรณคดีเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อประสม

4.1 ความหมายของสื่อประสม

4.2 ประเภทของสื่อประสม

4.3 ลักษณะการใช้สื่อประสม

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสม

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

5.2 การวัดความพึงพอใจ

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จัดทำโดยกระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 2 – 18) เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาและนำไปออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยศึกษาจากสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งได้อธิบายไว้ว่า

1.1 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยไว้ ดังนี้

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน

มาตรฐาน ท 2.1 ใช้กระบวนการเขียนเขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศและรายงานการศึกษา ค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท 3.1 สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด และ ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษาไทย

มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ

สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

นอกจากนี้หลักสูตรยังได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนที่จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ ดังนี้
 อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้องและเข้าใจ ดีความ
 แปลความ และขยายความเรื่องที่สามารถอ่านได้ วิเคราะห์วิจารณ์เรื่องที่สามารถอ่าน แสดงความคิดเห็นโต้แย้งและ
 เสนอความคิดเห็นใหม่จากการอ่านอย่างมีเหตุผล คาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่สามารถอ่าน เขียนกรอบแนวคิด
 ผังความคิด บันทึกย่อความ และเขียนรายงานจากสิ่งที่อ่าน สังเคราะห์ ประเมินค่า และนำความรู้
 ความคิดจากการอ่านมาพัฒนาตน พัฒนาการเรียน และพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้
 ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน

เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ ย่อความจากสื่อ
 ที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย เรียงความแสดงแนวคิดเชิงสร้างสรรค์โดยใช้โวหารต่าง ๆ
 เขียนบันทึก รายงานการศึกษา ค้นคว้าตามหลักการเขียนทางวิชาการ ใช้ข้อมูลสารสนเทศในการ
 อ้างอิง ผลงานของตนเองในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งสารคดีและบันเทิงคดี รวมทั้งประเมินงานเขียนของ
 ผู้อื่นและนำมาพัฒนางานเขียนของตนเอง

ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่
 ฟังและดู วิเคราะห์วัตถุประสงค์ แนวคิด การใช้ภาษา ความน่าเชื่อถือของเรื่องที่ฟังและดู ประเมินสิ่ง
 ที่ฟังและดูแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีทักษะการพูดในโอกาสต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทางการ
 และไม่เป็นทางการโดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง พูดแสดงทรรศนะโต้แย้ง โน้มน้าว และเสนอแนวคิดใหม่
 อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

เข้าใจธรรมชาติของภาษา อิทธิพลของภาษา และลักษณะของภาษาไทย ใช้คำและกลุ่มคำ
 สร้างประโยคได้ตรงตามวัตถุประสงค์ แต่งคำประพันธ์ประเภท กาพย์ โคลง ร่ายและฉันท์ ใช้ภาษาได้
 เหมาะสมกับกาลเทศะและใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างถูกต้อง วิเคราะห์หลักการ สร้างคำใน
 ภาษาไทย อิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทยและภาษาถิ่น วิเคราะห์และประเมินการใช้
 ภาษาจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์

วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น รู้และ
 เข้าใจลักษณะเด่นของวรรณคดี ภูมิปัญญาทางภาษาและวรรณกรรมพื้นบ้าน เชื่อมโยงกับการเรียนรู้
 ทางประวัติศาสตร์และวิถีไทย ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์และนำข้อคิดจากวรรณคดีและ
 วรรณกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาสาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจ
 และแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ใน
 ชีวิตจริง โดยศึกษาตัวชี้วัดระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 แสดงตัวชี้วัดและมาตรฐานการเรียนรู้ สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4 – ม.6	1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น - จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม - การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม - การวิเคราะห์และการวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
ม.4 – ม.6	2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
	3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม - ด้านวรรณศิลป์ - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
	4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
	5. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา	วรรณกรรมพื้นบ้านที่แสดงถึง - ภาษาถิ่นวัฒนธรรม - ภาษาถิ่น
	6. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

1.2 หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก พุทธศักราช 2551
(ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2561) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คำอธิบายรายวิชาภาษาไทย

รหัสวิชา ท32102

รายวิชาภาษาไทย

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

เวลา 40 ชั่วโมง/คาบ/ภาคเรียน

ศึกษาเรียนรู้โดยการฝึกทักษะการอ่าน การเขียน การฟัง การดูและการพูด การวิเคราะห์ และประเมินค่าวรรณคดีและวรรณกรรมโดยฝึกทักษะเกี่ยวกับการอ่านออกเสียง ดีความ แปลความ และขยายความ คาดคะเนเหตุการณ์เรื่องี่อ่าน วิเคราะห์ วิวิจารณ์ แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องี่อ่าน และเสนอความคิดใหม่อย่างมีเหตุผล

โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์วิถีไทยและวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น ประเมินค่า ความรู้และข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม ท่องจำบทอาขยานที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำมาจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้และบูรณากับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่กระบวนการจัดการเรียนรู้

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง ตระหนักในความเป็นไทย รู้คุณค่า มีความภูมิใจในภูมิปัญญาในวรรณคดีและวรรณกรรมอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติสืบทอดมาแต่บรรพบุรุษ ตลอดจนเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ตัวชี้วัดรายวิชา ท32102 ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น
2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ
4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
5. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา
6. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนด และบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

2. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

2.1 ความหมายของวรรณคดี

วรรณคดีหรือวรรณกรรมคือเรื่องราวที่แต่งขึ้นเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้สึกนึกคิด เหตุการณ์ รวมไปถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนแต่ละยุคสมัย โดยถ่ายทอดผ่านเรื่องราวงานเขียนที่แต่งขึ้น ซึ่งนักวิชาการและนักวิจัยก็ได้ให้ความหมายของคำว่า “วรรณคดีและวรรณกรรม” แตกต่างกันไป ดังที่ผู้วิจัยได้ศึกษาต่อไปนี้

บันลือ พลฤกษ์วัน (2522, หน้า 153-154) อธิบายความหมายของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีเป็นส่วนหนึ่งของศิลปวัฒนธรรมที่มนุษย์สร้างขึ้น อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองในยุคต่าง ๆ การศึกษาวรรณคดีเป็นการช่วยให้รับรู้เข้าใจวัฒนธรรม ความไพเราะ ความงดงามของการใช้ภาษา และยังเป็นแบบอย่างของการแต่งร้อยแก้วร้อยกรองได้อย่างดี อีกทั้งยังมีคุณค่าทางคุณธรรมจริยธรรม

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2554, หน้า 57) ได้อธิบายไว้ว่า วรรณคดี หากจะอธิบายความหมายอย่างกว้าง ๆ ก็คือเรื่องที่แต่งเป็นหนังสือวรรณคดีที่คนสร้าง เพราะฉะนั้นวรรณคดีจึงมีความเป็นไปเหมือนคนที่ผลิต สร้างไม่ต่างกัน คนมีทั้งคนดีและคนเลว คนดีก็เป็นคน คนเลวก็เป็นคน จะเป็นอื่นที่ไม่ใช่คนเป็นไป ไม่ได้นอกจากจะสมมุติให้เป็น วรรณคดีก็เป็นอย่างนั้นมีทั้งวรรณคดีที่ดีและวรรณคดีที่เลว

กระทรวงศึกษาธิการ (2554, หน้า 2) ได้อธิบายความหมายของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีมีบทบาทเหมือนงานศิลปะประเภทอื่น ๆ คือ สร้างความบันเทิงใจและความจรรโลงใจ ความบันเทิงใจคือความอิมใจในอารมณ์เมื่อได้เสพงานศิลปะ เช่นเดียวกับความอิมท้องเมื่อได้เสพรสอาหาร ส่วนความจรรโลงใจหมายถึงความผ่องแผ้ว ชื่นบานและร่าเริง หายจากความหมกมุ่นวิตกกังวล มีจิตใจที่ชัดเงลาและมีอารมณ์ที่กลมเกลียวแล้ว วรรณคดีจึงเป็นสิ่งที่กลมเกลียวมนุษย์ให้รู้จักความงาม ความดี และความเป็นจริงของชีวิต

ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2559, หน้า 3) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีว่า วรรณคดี หมายถึง หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี มีคุณค่า เป็นบทประพันธ์ที่ปลุกมนต์จิต ทำให้ผู้อ่านเกิดความเพลิดเพลิน และเกิดอารมณ์สะเทือนใจคล้ายคลึงตามไปกับบทประพันธ์นั้น ซึ่งคำว่า วรรณคดี มีปรากฏในพระราชกฤษฎีกาการจัดตั้งวรรณคดีสโมสร เมื่อ พ.ศ. 2457 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว หนังสือที่จัดว่าเป็นวรรณคดี เช่น กวีนิพนธ์ นิทาน ละครไทย ละครพูด และพงศาวดาร

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า วรรณคดี คือ งานประพันธ์ที่แต่งขึ้นเพื่อถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นมาในอดีต ไม่ว่าจะเป็นบันเทิงคดี หรือสารคดี ล้วนแต่ให้ประโยชน์ต่อผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านเกิดอารมณ์ความรู้สึกและคล้ายคลึงตามกับเรื่องนั้น ๆ

2.2 คุณค่าของวรรณคดี

การศึกษาคุณค่าของวรรณคดีเป็นการศึกษาความดี ความงามของวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ว่ามีคุณค่าอย่างไร เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระและการใช้ภาษา สำนวนโวหาร อีกทั้งยังเป็นการศึกษาวิถีชีวิตของคนในอดีต ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคุณค่าของวรรณคดี ดังนี้

รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2540, หน้า 2) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ 2 ประการ คือ

1. คุณค่าด้านอารมณ์ หมายถึง วรรณคดีที่สร้างความเพลิดเพลินด้วยสุนทรียภาพทางภาษาจากถ้อยคำและโวหารการบรรยายและพรรณนา ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ร่วมตามไปกับเรื่องราวหรืออาจเรียกได้ว่าเป็นอาหารทางจิตใจ

2. คุณค่าทางปัญญา หมายถึง วรรณคดีให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่ผู้แต่งถ่ายทอดไว้ทั้งอย่างตั้งใจและไม่ตั้งใจ นอกจากนี้ยังให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ผู้ศึกษาอาจจดจำสิ่งที่ได้จากการอ่านวรรณคดีมาเป็นประสบการณ์รองและนำเหตุการณ์ ข้อคิด และความรู้ในเรื่องมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน หรือเพื่อแก้ปัญหาชีวิตของตนเอง

กระทรวงศึกษาธิการ (2551, หน้า 43) กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีที่ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ไว้ว่า คุณค่าของวรรณคดีแบ่งออกเป็น 2 ประการ คือ

1. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือการพิจารณาการใช้ถ้อยคำในการประพันธ์ การเลือกสรรถ้อยคำมาใช้ได้ไพเราะ มีความคิดสร้างสรรค์ และให้ความสะเทือนอารมณ์ ถ้าเป็นบทร้อยแก้วประเภทสารคดีรูปแบบการเขียนจะเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง วิธีการนำเสนอน่าสนใจ เนื้อหาที่มีความถูกต้อง ใช้ภาษาสละสลวยชัดเจน การนำเสนอมีความคิดสร้างสรรค์ ถ้าเป็นร้อยแก้วประเภทบันเทิงคดี องค์ประกอบของเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องสั้น นวนิยาย นิทาน จะมีแก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละครมีความสัมพันธ์กัน กลวิธีการแต่งแปลกใหม่ น่าสนใจ ปมขัดแย้งในการแต่งสร้างความสะเทือนอารมณ์ การใช้ถ้อยคำสร้างภาพได้ชัดเจน คำพูดในเรื่องเหมาะสมกับบุคลิกของตัวละครมีความคิดสร้างสรรค์เกี่ยวกับชีวิตและสังคม

2. คุณค่าด้านสังคม เป็นการศึกษาคุณค่าทางด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปะ ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ และคุณค่าทางจริยธรรม คุณค่าด้านสังคม เป็นคุณค่าที่ผู้อ่านจะเข้าใจวิถีชีวิต เข้าใจการดำเนินชีวิตและเข้าใจเพื่อนมนุษย์ได้ดีขึ้น เนื้อหาย่อมเกี่ยวข้องกับการช่วยจรรโลงใจแก่ผู้อ่าน ช่วยพัฒนาสังคม ช่วยอนุรักษ์สิ่งที่มีคุณค่าของชาติบ้านเมืองและสนับสนุนค่านิยมอันดีงาม

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และชุมสาย สุวรรณชมภู (2554, หน้า 6) ได้อธิบายคุณค่าของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดีมีคุณค่าต่อผู้อ่านทั้งด้านรสและความรู้ คุณค่าด้านรสที่ผู้อ่านได้รับ คือ คุณค่าทางอารมณ์หรือสุนทรียศาสตร์ ผู้อ่านจะได้รับรสความไพเราะและความสวยงามของภาษา สำนวนโวหาร และความงามของจินตภาพที่กวีสร้างขึ้น ส่วนคุณค่าด้านความรู้ผู้อ่านจะได้เกิดความรู้ต่าง ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม ศิลปะ สถาปัตยกรรม ตลอดจนคตินิยมที่ผู้เรียนได้สอดแทรกอยู่ในวรรณคดีด้วย นอกจากนี้จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และชุมสาย สุวรรณชมภู (2554, หน้า 6) อ้างอิงจาก กระแสร์ มาลาภรณ์ (2522, หน้า 20) ได้กำหนดคุณค่าของวรรณคดีโดยแบ่งตามด้านไว้ ดังนี้

1. คุณค่าทางอารมณ์ ผู้อ่านจะได้รับอารมณ์สะเทือนใจอย่างใดอย่างหนึ่ง
2. คุณค่าทางปัญญา ผู้อ่านจะได้รับความรู้ต่าง ๆ กว้างขวางมากขึ้น
3. คุณค่าทางศีลธรรม ผู้อ่านจะได้คติหรือแง่คิดต่าง ๆ
4. คุณค่าทางวัฒนธรรม ผู้อ่านจะได้รับมรดกทางวัฒนธรรมต่าง ๆ
5. คุณค่าทางประวัติศาสตร์ ผู้อ่านจะทราบเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของสมัยต่าง ๆ
6. คุณค่าทางจินตนาการ วรรณคดีจะกระตุ้นจินตนาการและความคิดฝัน
7. คุณค่าทางประสบการณ์ ผู้อ่านจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ จากวรรณคดี
8. คุณค่าทางการรู้แจ้งเห็นจริง ผู้อ่านจะเข้าใจเหตุผลดีขึ้น
9. คุณค่าทางทักษะเชิงวิจารณ์ ผู้อ่านจะมีวิจารณ์ญาณดีขึ้น
10. คุณค่าทางภาษาและเนื้อหาของวรรณคดีนั้น

ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2559, หน้า 6-15) ได้อธิบายเกี่ยวกับแนวทางการพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีไว้ ดังนี้ การพิจารณาคุณค่าของวรรณคดีเป็นการกลั่นกรองคุณค่า พิสูจน์วิเคราะห์ โดยพิจารณาจากคุณค่าด้านเนื้อหา คุณค่าด้านวรรณศิลป์ และคุณค่าด้านสังคม โดยพิจารณา ดังนี้

1. คุณค่าด้านเนื้อหา โดยพิจารณาจากรูปแบบของวรรณคดีว่าแต่งขึ้นในลักษณะใด เป็นร้อยแก้ว หรือร้อยกรอง จากนั้นจึงพิจารณาองค์ประกอบของเรื่องโดยพิจารณาจาก สาระสำคัญ โครงเรื่อง ฉากและบรรยากาศ ตัวละคร และกลวิธีการแต่ง

2. คุณค่าด้านวรรณศิลป์ คือ การพิจารณาการเลือกสรรคำมาเรียบเรียงกันให้เกิดความงาม ความไพเราะ มีความหมายลึกซึ้งกินใจ ทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการ โดยพิจารณาจาก การสรรคำ การใช้โวหาร การใช้ภาพพจน์ และลีลาการประพันธ์

3. คุณค่าด้านสังคม คือ การพิจารณาว่าผู้แต่งมีจุดประสงค์ในการจรรโลงสังคมอย่างไร โดยพิจารณาจากแนวคิด การให้คติเตือนใจ การสะท้อนให้เห็นชีวิตความเป็นอยู่ ค่านิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และจริยธรรมของคนในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการ (2563, หน้า 2 – 4) ได้กล่าวถึงคุณค่าของวรรณคดีไว้ในหนังสือเรียน วรรณคดีวิจักขณ์ว่า คุณค่าของวรรณคดีไทยมีทั้งด้านอารมณ์ และด้านคุณธรรม

1. ด้านอารมณ์ คือ การอ่านเพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อความบันเทิงใจ เนื่องจากใน สมัยก่อนไม่มีสื่อต่าง ๆ ที่ให้ความบันเทิงใจได้หลากหลายเหมือนปัจจุบัน จึงทำให้มีการแต่งหนังสือ ขึ้นมาเพื่อใช้สำหรับเป็นบทแสดงมหรสพ ซึ่งเรื่องประเภทนี้มักเน้นความสนุกสนานชวนติดตาม และ การอ่านหนังสือของคนสมัยก่อนมักจะอ่านออกเสียงเพื่อฟังเนื้อเรื่องที่สนุกสนาน เพื่อฟังความไพเราะ ของคำประพันธ์ จึงทำให้นิยายมีความสนุกสนานเพลิดเพลินน่าติดตาม

2. คุณค่าด้านคุณธรรม คือ การที่ผู้แต่งสอดแทรกข้อคิด คุณธรรมไว้ในผลงานของตนเอง ไม่ว่าจะ เป็นทางตรงหรือทางอ้อม โดยส่วนใหญ่วรรณคดีประเภทนี้จะมีเนื้อหาและแนวคิดที่เป็นคติ และข้อแนะนำในการดำเนินชีวิตและการวางตัวในสังคม นอกจากนี้ผู้แต่งอาจจะแสดงให้เห็นถึงผล การกระทำของตัวละครที่ได้รับเพื่อเป็นอุทาหรณ์เตือนใจแก่ผู้อ่าน

สรุปได้ว่าการศึกษาค้นคว้าคุณค่าของวรรณคดีนั้นเป็นการศึกษาเกี่ยวกับสภาพความดีความงาม ของวรรณคดี ทั้งด้านเนื้อหาสาระของเรื่อง ด้านกลวิธีการแต่ง ด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านข้อคิด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์และความรู้สึกของวรรณคดีเรื่องนั้น ได้มากยิ่งขึ้น

2.3 องค์ประกอบของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นงานเขียนที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากงานเขียนประเภทอื่น เนื่องจากว่า ต้องใช้จินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกในการถ่ายทอด วรรณคดีจึงมีองค์ประกอบที่แตกต่างจากงาน เขียนทั่วไป ซึ่งมีผู้อธิบายองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ดังนี้

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2529, หน้า 12) กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ว่า วรรณคดี ประกอบไปด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ เนื้อหา และรูปแบบ

1. เนื้อหา คือ เรื่องราวที่ผู้แต่งถ่ายทอดให้ผู้อ่านผู้ฟังรับรู้ เรื่องราวนี้ผู้แต่งอาจจะผูกขึ้นมา จาก ความรู้ ความคิด อารมณ์ความรู้สึก ประสบการณ์ จินตนาการของผู้แต่งเองก็ได้

2. รูปแบบ คือ ลักษณะรวมของประเภทงานประพันธ์ที่ผู้แต่งใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหา ไปสู่ผู้อ่านหรือลักษณะคำประพันธ์ของวรรณคดีเรื่องนั้น ๆ เช่น นิราศ นิทานคำกลอน กาพย์เห่เรือ คำฉันท์ ลิลิต บทความ บันทึกลงจดหมายเหตุเรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น

วิภา กงกชนันท์ (2556, หน้า 13) ได้อธิบายองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ในหนังสือ วรรณคดีศึกษาว่า วรรณคดีประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. เนื้อหา คือ เรื่องราวที่ผู้เขียนถ่ายทอดออกมา โดยมีคนหรือตัวละครปรากฏในเรื่อง อาจเป็นได้ทั้งคนจริงคือคนที่มีตัวตนอยู่จริง หรือ ตัวละครคือคนสมมติที่ผู้เขียนคิดขึ้นจากจินตนาการ ของผู้เขียน นอกจากนี้การที่เนื้อหาจะสมบูรณ์จะต้องมีฉาก ซึ่งก็คือ เวลาและสถานที่ ผู้เขียนจะสร้าง

ฉากให้สมจริง และกลมกลืนไปกับเรื่องราว เพื่อให้เกิดอารมณ์ในการอ่าน ในส่วนของเนื้อหาจะปรากฏพรรณนาของผู้เขียนอยู่ทุกเรื่อง เนื่องจากวรรณคดีทุกเรื่องจะเปรียบตัวแทนของผู้เขียน ผู้เขียนจะแทรกเรื่องราวหรือพรรณนาของตนเองในเรื่องอยู่เสมอ หากผู้อ่านไม่ทันสังเกตจะไม่พบส่วนนี้ ดังนั้นการศึกษาองค์ประกอบในส่วนเนื้อหา ผู้อ่านจำเป็นต้องใช้ความละเอียดถี่ถ้วน

2. ภาษาที่ใช้ ภาษาคือเครื่องมือในการถ่ายทอดเรื่องราวหรือเนื้อหาข้างต้น ดังนั้นการใช้ภาษาจึงเป็นส่วนที่สำคัญ ผู้เขียนจะรังสรรค์ถ้อยคำ เรียบเรียงภาษา เพื่อให้สามารถร้อยเรียงเรื่องราวได้อย่างต่อเนื่องและสมบูรณ์ การใช้ภาษาจะต้องสมจริงและเหมาะสมกับเรื่องราว จึงจะทำให้เรื่องราวสามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อ่านได้ตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน การศึกษาภาษานั้น ผู้อ่านสามารถศึกษาได้ทั้งการใช้คำ และการใช้โวหาร เนื่องจากทั้งสองส่วนสัมพันธ์กัน ถ้าผู้เขียนใช้คำเพียงอย่างเดียว แต่ปราศจากโวหาร งานเขียนนั้นจะไม่สามารถสร้างอารมณ์สื่อกับผู้อ่านได้ การใช้โวหารจึงเปรียบเหมือนการเติมเครื่องปรุง ให้งานเขียนมีสีสัน หรือมีรสชาติที่น่าทานมากยิ่งขึ้น

3. รูปแบบงานประพันธ์ คือการที่ผู้เขียนสร้างสรรค์วิธีการนำเสนอผลงานให้มีลักษณะที่หลากหลาย ทำให้เกิดรูปแบบของงานประพันธ์ขึ้น

จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และชุมสาย สุวรรณชมภู (2554, หน้า 3) กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ว่าองค์ประกอบของวรรณคดีนั้นประกอบไปด้วย เนื้อหา และรูปแบบ

เนื้อหา ได้แก่ อารมณ์ สิ่งที่พบเห็น เหตุการณ์ ความคิด ความเห็น หากเรื่องนั้นมีการผู้เป็นเรื่องราวก็ได้แก่ แนวคิดของเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร เหตุการณ์ในเรื่อง ฉาก สภาพสังคม หรือสาระที่เกี่ยวกับความคิด ข้อคิด

รูปแบบ ได้แก่ สิ่งที่ผู้แต่งแสดงออกทางวิธีการหรือสิ่งที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านเห็นด้วยรูปแบบของการใช้ภาษา โดยแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้แก่ ร้อยแก้ว และร้อยกรอง ซึ่งจะประกอบไปด้วยคำประพันธ์ชนิดต่าง ๆ คือ โคลง ฉันท์ กาพย์ กลอน และร่าย

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2554, หน้า 99-102) อธิบายองค์ประกอบของวรรณคดีสรุปได้ 5 องค์ประกอบหลัก ๆ ดังนี้

1. แก่นเรื่อง หรือ สาระสำคัญของเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่อง หรือ สาระสำคัญของเรื่อง คือ ทักษะที่ผู้แต่งแสดงให้เห็นถึงธรรมดาอย่างไร หนึ่งหรือหลายอย่างของมนุษย์ เรียกว่า ชีวิตทัศน์ นอกจากนี้ยังกล่าวถึงทักษะที่ผู้แต่งมองดูความเป็นไปในโลกมนุษย์ หรือที่เรียกว่า (โลกทัศน์) แล้วนำมาแสดงในวรรณคดีเพื่อเป็นการสื่อสารให้ผู้อ่านได้ประจักษ์ สาระจึงเป็นจุดมุ่งหมายอันเป็นแก่นกลางของเรื่อง นักเขียนที่ดีย่อมแสดงโลกทัศน์หรือชีวิตทัศน์ของตนอย่างแจ่มชัด จนผู้อ่านรับทราบได้ว่าอะไรเป็นความคิดสำคัญของบทกวีเรื่องนี้

2. โครงเรื่อง (Plot)

โครงเรื่อง หมายถึง การลำดับเหตุการณ์ในเรื่อง เหตุการณ์เหล่านั้นต้องมีความ ต่อเนื่อง รวมถึงบทบาททั้งหมดของตัวละครที่แสดงออกในเรื่อง เราเข้าใจบทบาทของตัวละครได้ด้วยคำพูด หรือความคิดของตัวละครนั้น ๆ การสนทนาความคิดของตัวละครอื่น ๆ ในเรื่อง และจากรูปร่าง หน้าตาของตัวละคร การบ่งลักษณะนิสัยใจคอของตัวละครไม่ว่าด้วยวิธีใดก็ตามเป็นส่วนสำคัญของ โครงเรื่อง โครงเรื่องเกิดขึ้นได้เพราะตัวละคร โครงเรื่องกับตัวละครจึงแยกกันไม่ออก โครงเรื่องแสดง แนวคิดของเรื่องให้ผู้อ่านเข้าใจได้

3. ตัวละคร (Character)

ตัวละคร คือบุคคลที่ผู้แต่งสมมุติขึ้นมาเพื่อให้กระทำพฤติกรรมในเรื่อง คือ ผู้มีบทบาทใน เนื้อเรื่อง หรือเป็นผู้ทำให้เรื่องเคลื่อนไหวดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง ตัวละครตามนัยดังกล่าวนี้อาจ ไม่ได้หมายถึงมนุษย์เท่านั้น หากแต่รวมถึงพวกพืช สัตว์ และสิ่งของด้วย นักเขียนบางคนนิยม ใช้สัตว์ ต้นไม้ ดอกไม้ ภาชนะ ฯลฯ เป็นตัวละคร มีความคิดและการกระทำอย่างคน

4. ฉากและบรรยากาศ (Setting)

ฉาก หรือสภาพแวดล้อมของตัวละคร เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกอย่างหนึ่งของเนื้อหา ฉากหรือสภาพแวดล้อมของตัวละครโดยจะเป็นสถานที่และบรรยากาศที่ให้ตัวละครโลดแล่นไปตาม เรื่องราว ฉากอาจจะเป็นสถานที่จริง ๆ ที่มีอยู่ หรือไปดูไปสัมผัสได้

5. บทสนทนา (Dialogue)

บทสนทนา คือคำพูดของตัวละครที่ใช้โต้ตอบกันในเรื่อง บทสนทนานับเป็นองค์ประกอบ สำคัญของเรื่องบันเทิงคดีได้ประการหนึ่ง เพราะช่วยให้ผู้อ่านได้ทราบถึงแนวคิดของผู้แต่ง ทราบถึง บุคลิกลักษณะของตัวละคร ข้อขัดแย้งระหว่างตัวละคร ภูมิหลังและรายละเอียดต่าง ๆ ได้โดยที่ผู้แต่ง ไม่ต้องบรรยายหรือพรรณนาความให้อืดยาว นอกจากนี้ยังทำให้ผู้อ่านได้รับความเพลิดเพลินไปพร้อม กันด้วย

จากการศึกษาในข้างต้นสรุปว่า องค์ประกอบของวรรณคดีประกอบไปด้วย เนื้อหาสาระ คือเรื่องราวความเป็นมาเป็นไปที่เกิดขึ้นในเรื่อง โครงเรื่องหรือปมขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง อาจจะเป็นอุปสรรคหรือปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวละครเพื่อทำให้เรื่องราวสนุกสนานและน่าติดตามมากขึ้น ตัวละครคือสิ่งที่ผู้เขียนกำหนดขึ้นเพื่อให้มีบทบาทในการดำเนินเรื่องที่ ฉาก สถานที่ บทสนทนา และ ข้อคิดที่ได้จากเรื่อง

2.4 การสอนวรรณคดีไทย

การสอนวรรณคดีไทยเป็นสิ่งสำคัญที่ครูผู้สอนต้องศึกษา เทคนิควิธีการเพื่อที่จะออกแบบการจัดการเรียนรู้ได้สนุก ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาสาระของวรรณคดีเรื่องที่ศึกษาอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวกับการสอนวรรณคดีไทยดังต่อไปนี้

สุจิต เพียรชอบ (2539, หน้า 63-68) ได้เสนอบทบาทสำคัญของครู ในการสอนวรรณคดี ทั้งบทบาทเชิงรุกและบทบาทเชิงรับ ดังนี้

บทบาทเชิงรุก

1. ปลุกศรัทธา ครูต้องพยายามปลุกศรัทธาให้เยาวชนมีต่อวรรณคดีไทย เห็นความ ไพเราะงดงามของวรรณคดี
2. หาแนวร่วม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรเกี่ยวกับวรรณคดี เช่น จัดค่ายวรรณคดี สำหรับเยาวชน จัดกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ
3. สวมวิญญาณนักประชาสัมพันธ์ มีการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เมื่อมีกิจกรรมในแต่ละครั้ง
4. เลือกจัดกิจกรรม เช่น แสดงละคร บทบาทสมมติจากวรรณคดีในโอกาสวันสำคัญ ต่าง ๆ จัดละครวรรณคดีทางวิทยุกระจายเสียง
5. นำเข้าสู่สังคม ขอความร่วมมือจากชุมชนในการให้การสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวรรณคดี เช่น จัดแสดงวรรณคดีกลางแจ้ง
6. ฝึกฝนคนรุ่นใหม่ จัดให้เยาวชนที่สนใจและมีความสามารถทางด้านขับร้องเพลงไทยเดิม อ่านทำนองเสนาะ แต่งคำประพันธ์ ได้พบศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ เพื่อรับการฝึกฝน
7. สืบสานวรรณคดีไทยด้วยนาฏการ วรรณคดีไทยบางบทบาทเรื่องก็อ่านง่าย สนุกสนาน บางบทก็ยาก จึงควรใช้นาฏการ เช่น การร้องรำทำเพลง การฟ้อนเข้าประกอบด้วย
8. กล้าหาญรณรงค์ ถ่ายทอด พุดเชิญชวนรณรงค์ให้ช่วยกันจัดกิจกรรมเพื่อสืบสานวรรณคดี

บทบาทเชิงรับ

1. กล้าเผชิญปัญหาด้วยความจริง ยอมรับว่าเยาวชนและประชาชน ไม่ให้ความสนใจวรรณคดีเท่าที่ควร แล้วหาทางแก้ไขโดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักเรียนและชุมชนมีส่วนร่วม
2. อิงหลักสูตรหนังสือเรียน การที่จะเผยแพร่วรรณคดีไทยให้เป็นที่รับรู้ได้ รับ ความสนใจ และเกิดความซาบซึ้ง จะต้องเริ่มจากส่วนที่มีในหลักสูตรหนังสือเรียนก่อนเพราะเป็นสิ่งที่เยาวชนจะต้องเรียนอยู่แล้ว แต่จะต้องหาวิธีการสอนที่ดี ๆ ที่จะเร้าใจให้เยาวชนไปอ่าน วรรณคดี เพิ่มเติมด้วยตนเอง
3. พากเพียรวิธีสอน ครูต้องหาวิธีสอนต่าง ๆ รวมทั้งมีสื่อที่น่าสนใจในการสอน เพื่อให้ นักเรียนสนุกสนาน ซาบซึ้งและเข้าใจวรรณคดี

4. รอบคอบจัดกิจกรรม มีการจัดกิจกรรมเสริมทั้งในโรงเรียนและชุมชน ในโอกาส ต่าง ๆ หรือวันสำคัญต่าง ๆ

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทรมพรรย์ (2538, หน้า 230-238) ได้กล่าวถึงแนวทางการสอนวรรณคดีไว้ ดังนี้

1. การสอนวรรณคดีผู้สอนจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีอย่างแท้จริง โดยเฉพาะเรื่องที่ตนเองจะสอน นอกจากนี้ควรมีความสามารถเกี่ยวกับด้านศิลปวัฒนธรรมร่วมด้วย

2. ผู้สอนต้องมีทัศนคติที่ดีในการสอน และควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวรรณคดีไทยด้วย

3. ผู้สอนควรคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนและความต้องการของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่เป็นหญิงจะมีความรู้สึกคล้อยตามอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครได้ดีกว่าผู้เรียนที่เป็นชาย แต่ผู้เรียนที่เป็นชายจะให้ความสนใจกับการรบและการต่อสู้เป็นพิเศษ

4. ผู้สอนควรตั้งวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมาย และช่วยให้การประเมินผลการเรียนการสอนมีความสะดวกขึ้น

5. ผู้สอนควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียนก่อนเข้าสู่บทเรียนทุกครั้ง เพื่อให้ผู้เรียนมาความสนใจในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น

6. ควรศึกษาวิธีการสอนที่หลากหลายวิธี ไม่ควรเน้นให้ผู้เรียนอ่านอย่างเดียว ควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผล และการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม

7. การเรียนการสอนวรรณคดีไทยควรเน้นความคิดรวบยอดมากกว่าเนื้อเรื่อง หากเน้นเนื้อเรื่องมากเกินไป ผู้เรียนจะไม่มีโอกาสซาบซึ้งความงามความไพเราะ และข้อคิดของวรรณคดี

8. การเรียนการสอนวรรณคดีไทย ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสุขและความจรรโลงใจ ไม่ควรเน้นแต่การถอดความ หรือคำศัพท์จนทำให้การอ่านวรรณคดีหมดความสนุกสนาน ผู้สอนควรหาวิธีการที่จ้ให้การเรียนการสอนวรรณคดีเป็นเครื่องช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุข ความบันเทิงซึ่งเป็นวัตถุประสงค์สำคัญประการหนึ่งของการเรียนการสอนวรรณคดี

9. ผู้สอนควรคำนึงผู้เรียนเป็นสำคัญโดยให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการเรียนอย่างมากที่สุด โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ และผู้สอนไม่ควรปิดกั้นความคิดเห็นของผู้เรียน

10. การสอนวรรณคดีไทยควรสอนให้มีความสัมพันธ์กับหลักภาษาและทักษะต่าง ๆ ทั้งในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

11. ควรใช้สื่อประกอบการสอนให้เหมาะสมและคุ้มค่า เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน

12. ควรให้ผู้เรียนได้ใช้ความคิด ใช้เหตุผล วิพากษ์วิจารณ์ให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้ เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วิจารณ์ลักษณะนิสัย การกระทำ และการตัดสินใจของตัวละคร หรืออาจจะให้ผู้เรียนสมมติเป็นตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง และตัดสินใจโดยใช้เหตุผลประกอบตามที่ผู้เรียนเห็นสมควร การแสดงเหตุผลนี้ถ้าไม่เหมาะสม หรือไม่ถูกต้อง ผู้สอนไม่ควรตำหนิ แต่ควรให้การช่วยเหลือแนะนำ เพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

13. ผู้สอนควรจัดบรรยากาศ สภาพห้องเรียน และวิธีการต่าง ๆ ที่ส่งเสริมจินตนาการของผู้เรียน เช่น ให้ผู้เรียนวาดภาพแสดงจินตนาการที่ได้จากการเรียน ให้ผู้เรียนพูดความรู้สึกของตนเองที่มีต่อวรรณคดี หรืออาจจะมีการร้องเพลง ฟ้อนรำ แสดงบทบาทประกอบ

14. ควรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเอง

15. การเรียนการสอนวรรณคดีไทย ควรให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าจากแหล่งวิทยาการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้ง ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าให้มากที่สุด

16. ผู้สอนควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้ง และรู้คุณค่าของวรรณคดีในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

17. การสอนวรรณคดีไทยนั้นควรมีการประเมินผลเป็นระยะ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบผลการเรียนของตนเองเป็นระยะ การประเมินผลนั้นควรทำให้หลากหลาย โดยอาจจะให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาทสมมุติ หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ แทนการทดสอบได้

18. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรจะช่วยให้การเรียนการสอนวรรณคดีไทยได้ผลมากยิ่งขึ้น เช่น การแสดงละคร การได้วาที การจัดกิจกรรมวันภาษาไทย หรือจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

กระทรวงศึกษาธิการ (2544, หน้า 334-339) ยังได้เสนอแนวการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีสรุปได้ ดังนี้

1. อ่านเข้าใจ แบ่งเป็น

1.1 เข้าใจเรื่องสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องได้ รู้ว่าเรื่องนั้นคือเรื่องอะไร กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร

1.2 เข้าใจคำศัพท์ สามารถเข้าใจความหมายของศัพท์ยากหรือศัพท์ตามยุคสมัย

2. ได้เสียงเสนาะ ฟังให้นักเรียนอ่านออกเสียงบทประพันธ์ สังเกตความต่างของ การอ่านแบบธรรมดา และอ่านออกเสียงตามอารมณ์ของข้อความ

3. เจาะแนวคิดสำคัญ สอนให้นักเรียนสามารถจับแนวคิดสำคัญของเรื่อง (Theme) โดยให้อ่านเรื่องให้เข้าใจ แล้วประมวลเรื่องราวทั้งหมดสู่แนวคิดสำคัญของเรื่อง

4. มั่นวิเคราะห์วินิจฉัย การสอนให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์วินิจฉัย คือการสอนให้ นักเรียน แยกแยะและพิจารณาเรื่องที่อ่านได้ทั้งรูปแบบ เนื้อหา กลวิธีและการใช้ภาษาว่าแต่ละ องค์ประกอบมี รายละเอียดอย่างไร

5. ใส่ใจวิจารณ์ การสอนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่าน

6. ประสานกิจกรรม หากครูผู้สอนเลือกกิจกรรมต่าง ๆ ใช้ประกอบการเรียนการสอน วรรณคดีและวรรณกรรม จะทำให้การเรียนการสอนสนุกและน่าสนใจยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังช่วยให้นักเรียนเข้าใจและจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้นด้วยกิจกรรมในการสอนวรรณคดี เช่น กิจกรรมบทบาทสมมติ กิจกรรมการแสดงละคร กิจกรรมขับร้องพ็อนรำ กิจกรรมวาดภาพ กิจกรรมค้นคว้า กิจกรรมทนาย ปัญหา ฯลฯ

กิตติพงษ์ ตารักษ์ (2564, ออนไลน์) ได้ให้ข้อคิดในการสอนการสอนวรรณคดีไทยเพื่อเกิดความสอดคล้องกับยุคโลกาภิวัตน์ ต่อไปนี้

1. ผู้สอนวรรณคดี พึงระลึกถึงลักษณะสำคัญของวรรณคดีเอาไว้เสมอว่าวรรณคดีคือ ภาพสะท้อนสภาพสังคมแห่งยุคสมัย นักวิหรือผู้ประพันธ์จะสะท้อนแนวคิด ทศนะของตนผ่านลงไป ในเนื้อเรื่องที่ผู้ประพันธ์ได้แต่งขึ้น ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องหาวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนมองเห็นและวิเคราะห์ ภาพ ตลอดจนแนวคิดที่กวีหรือนักประพันธ์สะท้อนออกมาให้ได้ใกล้เคียงที่สุด การนำเหตุการณ์ทาง ประวัติศาสตร์แห่งยุคสมัยมากล่าวถึงนั้น เป็นเพียงฉากหลังที่จะช่วยเสริมให้ภาพสะท้อนเด่นชัดขึ้น เท่านั้นแต่ไม่ใช่ประเด็นหลัก

2. ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้ความคิด ใคร่ครวญใช้สติปัญญาของตนในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น การอ่านงานวรรณคดีจะทำให้มองเห็นแง่มุมเรื่องราวชีวิตของผู้คนที่หลากหลาย ต่างยุคต่าง สมัย พฤติกรรมของตัวละครในวรรณคดีเรื่องต่าง ๆ ที่จัดเป็นบทเรียนชีวิตจำลองที่ทำทนาย ให้ผู้เรียน ได้รู้จักขบคิด ติดตาม ผู้สอนควรหยิบยกเรื่องเหล่านี้ขึ้นมาเป็นแบบฝึกประสบการณ์ชีวิตของ ผู้เรียนได้ ทดลองใช้ทัศนนะและแนวคิดของตนในการไตร่ตรอง ใคร่ครวญ เพื่อพัฒนาความรู้และสติปัญญาของ ผู้เรียนเอง

3. ควรเน้นให้ผู้เรียนมองเห็นความงดงามและศิลปะของการใช้ภาษาไทยในการรังสรรค์ ผลงานของกวีหรือนักประพันธ์ ซึ่งผู้เรียนควรจะได้เรียนเกี่ยวกับสุนทรียภาพ กล่าวคือ ความซาบซึ้ง ในรสคำ ความหมาย ความไพเราะ การเลือกสรรถ้อยคำอักษรที่ถูกบรรจงเรียบเรียงเพื่อก่อให้เกิด อารมณ์สะท้อนใจแก่ผู้อ่าน นอกจากนี้ ผู้สอนควรใช้หลักภาษามาช่วยอธิบายถึงการเลือกสรรถ้อยคำ และการใช้ประโยคของวรรณคดีนั้น ๆ ตลอดถึงให้ผู้เรียนมองเห็นความสามารถของกวีหรือนัก ประพันธ์ที่เลือกสรรภาษามาร้อยเรียงอย่างมีศิลปะและอลังการ

4. ควรใช้เนื้อหา เหตุการณ์ของวรรณคดีที่กวีได้รังสรรค์เอาไว้มาเป็นแรงจูงใจสำคัญใน การที่จะทำให้ผู้เรียนเป็นผู้มีนิสัยรักการอ่านและเป็นผู้ใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง กล่าวคือ ผู้สอนจะต้อง

พยายามใช้งานวรรณคดีที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่นั้นเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากจะติดตามเนื้อหาอย่างต่อเนื่อง หรือเห็นความสำคัญของการค้นคว้าความรู้ด้านอื่น ๆ มาประกอบ หรือขยายความในทำงานวรรณคดีที่ผู้เรียนกำลังอ่านอยู่เกิดความชัดเจนยิ่งขึ้น โดยให้ผู้เรียนมีโอกาสได้พูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเพื่อนหรือคนอื่น ๆ เพื่อเป็นการขยายโลกทัศน์ของตนให้กว้างขึ้น

5. สัมพันธ์เนื้อหา การเรียนการสอนวรรณคดีและวรรณกรรมให้สัมพันธ์เนื้อหาอื่น ๆ ทั้งในวิชาเดียวกันและต่างวิชา เช่น สอนให้สัมพันธ์กับราชาศัพท์ สอนให้สัมพันธ์กับหลักภาษา สอนให้สัมพันธ์กับเนื้อหาวิชาประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ

การสอนวรรณคดีไทยตามแนวความคิดที่นักวิชาการแต่ละท่านได้กล่าวมานั้น สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยครูผู้สอนจะต้องปลูกฝังจิตสำนึกให้กับผู้เรียนเพื่อให้รู้คุณค่าของการศึกษาวรรณคดี และควรสอนโดยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งการอ่านออกเสียง การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม อีกทั้งยังควรสอนให้ผู้เรียนรู้จักวิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญของวรรณคดี เพื่อนักเรียนจะได้มีวิจารณญาณในการอ่านมากขึ้น

2.5 วรรณคดีเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

กระทรวงศึกษาธิการ (2561, หน้า 14) ได้อธิบายเรื่องราวของมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ไว้ในหนังสือเรียนวรรณคดีวิจิตรศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ไว้ว่า หลังจากที่พระเวสสันดรพระนางมัทรี พระขาลีและพระกัณหาได้ออกมาบำเพ็ญบารมีอยู่ในป่า คืบหนึ่งก่อนที่พระนางมัทรีจะออกไปหาอาหารในป่าพระนางทรงฝันร้ายและทูลขอให้พระเวสสันดรทำนายฝันให้ แต่พระเวสสันดรก็มิได้ทรงทำนาย ทำให้พระนางเป็นกังวล ก่อนเข้าป่าจึงกำชับให้พระเวสสันดรช่วยดูแลพระโอรสและพระธิดา

หลังจากที่พระเวสสันดรพระราชทานพระขาลีและพระกัณหาให้แก่ชุกไปแล้ว เทพดาต่างก็เกรงว่าพระนางมัทรีจะทรงทุกข์โศกหากกลับไปยังอาศรมและทราบเรื่อง พระอินทร์จึงสั่งให้เทพบริวารแปลงกายเป็นสัตว์ร้ายไปขวางทางพระนางไว้จนเวลาล่วงเลยไปจึงหลีกเลี่ยงให้นางเสด็จกลับอาศรม ฝ่ายพระนางมัทรีเมื่อกลับมาถึงอาศรมไม่พบพระโอรสและพระธิดาจึงออกตามหา เมื่อตรัสถามพระเวสสันดรแต่พระองค์ก็ไม่ทรงพูดอะไรได้แต่ตรัสเอาโวหารการหึงมาด้วยความทุกข์ของพระนาง จึงทำให้พระนางเสียพระทัยออกตามหาลูกไปทั่วป่าแต่ก็ไม่พบ เมื่อกลับมายังอาศรมก็คร่ำครวญเสียใจจนสิ้นสติไป เมื่อพระนางฟื้นขึ้นพระเวสสันดรจึงตรัสเล่าความจริงว่า ได้พระราชทานลูกทั้งสองให้แก่ชุกไปแล้ว พระนางจึงคลายความโศกเศร้าและอนุโมทนาในการบำเพ็ญทานบารมีของพระเวสสันดร

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

การดำเนินการวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนวรรณคดีไทยมีเทคนิค วิธีการ และการใช้เครื่องมือที่แตกต่างกันไปตามบริบทของผู้เรียน ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลการเรียนวรรณคดีไทย ดังนี้

มะลิวัลย์ พรนิคม, มณฑิยา ชมดอกไม้ และลัดดา ศุขปรีดี (2560) ได้ทำวิจัยในหัวข้อ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยก่อนและหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย และ 3) ศึกษาความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณและประเมินค่าวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนายายอามพิทยาคม อำเภอ นายายอาม จังหวัดจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 37 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทย และแบบวัดความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณ และประเมินค่าวรรณคดี สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ 81.58/80.04 2) ความสามารถในการอ่านวรรณคดีไทยหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทย โดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนมีค่าสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 3) ความสามารถในการเขียนจากการคิดวิเคราะห์ วิจาร์ณและประเมินค่าวรรณคดีหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC มีค่าเฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 80.68 อยู่ในระดับดีเยี่ยม

พร้อมเพื่อน จันทน์นวล และนิภาพร เฉลิมนิรันดร (2560) ทำวิจัยวิจัยในหัวข้อการจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม Kahoot เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้วรรณคดีไทย โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรูทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการใช้เกม Kahoot และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรูวรรณคดีไทยโดยการใช้เกม Kahoot กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตแห่งหนึ่ง จำนวน 36 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ 1) แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องกาพย์พระไชยสุริยาโดยใช้เกม Kahoot 2) เกม Kahoot 3) แบบทดสอบวัดผล

การเรียนรู้เรื่องภาพพระไชยสุริยา ประกอบด้วยแบบทดสอบปรนัยก่อนเรียนและหลังเรียนและ 4) แบบวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทยเรื่องภาพพระไชยสุริยาโดยใช้เกม Kahoot สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent) ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องภาพพระไชยสุริยาโดยใช้เกม Kahoot สูงขึ้นกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และ 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนวรรณคดีไทยโดยใช้เกม Kahoot อยู่ในระดับมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.8

สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์, วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสิริวรรณ จรัสศรีวัฒน์ (2564) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง และทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ 1) เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ เพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 2) เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทย และ 3) เพื่อศึกษาเจตคติที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแก่ง “วิทยสถาวร” จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วรรณคดีไทย 2) แบบวัดทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา 3)แบบประเมินความสามารถด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรมและด้านการสื่อสาร สารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ 4) แบบประเมินพฤติกรรมด้านความร่วมมือการทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ และมีความเมตตา กรุณา มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และ 5) แบบวัดเจตคติที่มีต่อรูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระ ผลการวิจัย พบว่า 1) รูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทยมีองค์ประกอบ คือ หลักการ จุดมุ่งหมาย กระบวนการจัดการเรียนรู้ทั้ง 5 ขั้นตอน รวมทั้งการวัดและการประเมินผล บทบาทของครูและบทบาทของนักเรียน 2) ผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้วรรณคดีไทยและความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในเกณฑ์การจัดอันดับคุณภาพมากที่สุด 3) เจตคติของนักเรียนอยู่ในระดับดีมาก องค์ความรู้จากการวิจัย คือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเองและทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้วรรณคดีไทยเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่

ดังนั้นผู้วิจัยสรุปได้ว่า การดำเนินการวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวรรณคดีไทยเป็นการพัฒนา และฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ รู้คุณค่าของวรรณคดี และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มากขึ้น ซึ่งการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการในการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียน การสร้างเครื่องมือในการวิจัยนั้นก็ควรจะสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ผู้วิจัยตั้งไว้ และต้องเหมาะสมกับเนื้อหาของการวิจัย และควรรหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของงานวิจัย

3. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

3.1 ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะผู้เรียนจะได้ฝึกฝนทักษะการสืบหาความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งยังประเมินการเรียนรู้ของตนเองได้ด้วย มีผู้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไว้ดังนี้

ไพฑูริย์ สุขศรีงาม (2549, หน้า 4) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้แบบหนึ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการและพัฒนาการทางสมองของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความรู้สึก การรับรู้ ประสบการณ์ ทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้ ความคิด และการกระทำเพื่อสร้างงานแห่งการเรียนรู้อย่างหลากหลาย โดยอาศัยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการค้นพบ ความรู้หรือประสบการณ์อย่างมีความหมายด้วยตนเอง ครูเป็นผู้กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

ทิตินา แคมมณี (2551, หน้า 34) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ว่า หมายถึงการดำเนินการเรียนการสอนผู้สอนกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดคำถามเกิดความคิดและลงมือแสวงหาความรู้เพื่อนามาประมวลหาคำตอบหรือข้อสรุปด้วยตนเอง โดยที่ผู้สอนช่วยอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียน เช่น ด้านการสืบค้นหาแหล่งเรียนรู้การศึกษาหาข้อมูลการ วิเคราะห์การสรุปข้อมูลการอภิปรายโต้แย้งทางวิชาการการทำงานร่วมกับผู้อื่น

สาโรช โศภีรักษ์ (2551, หน้า 22) ได้ให้ความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ ไว้ว่าเป็นวิธีการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ค้นหาความรู้โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์โดยให้ผู้เรียนค้นหาข้อเท็จจริงเพื่อพัฒนาสติปัญญาและความสามารถของผู้เรียน

นรรษัต ฝันเชียร (2564, ออนไลน์) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไว้ดังนี้ การเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ นั้น เป็นรูปแบบการเรียนที่พานักเรียนไปสู่การพิจารณาข้อโต้แย้งและข้อสงสัยต่างๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประเด็นคำถามที่ต้องการสำรวจตรวจสอบ และจะเป็นกระบวนการเช่นนี้ต่อเนื่องกันไปเรื่อย ๆ จนเรียกได้ว่าเป็น วัฏจักรการสืบเสาะ

(Inquiry cycle) ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และมีทักษะในการหาความรู้ตามหลักวิทยาศาสตร์ ซึ่งการเรียนแบบสืบเสาะหาความรู้ทั้ง 5 ขั้นตอนนั้น มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

ขั้นนี้เป็นของการนำเข้าสู่บทเรียนหรือนำเข้าสู่เรื่องที่อยู่ในความสนใจที่เกิดจากข้อสงสัย โดยครูผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจใคร่รู้ เพื่อนำเข้าสู่บทเรียนหรือเนื้อหาใหม่ ๆ ซึ่งความสนใจใคร่รู้นั้น อาจมาจากความสนใจของนักเรียนเอง การอภิปรายกลุ่ม หรือจากการนำเสนอของครูผู้สอนก็ได้ แต่จะต้องเป็นเรื่องที่นักเรียนยอมรับโดยไม่มีการบังคับ หลังจากนั้น เมื่อได้ข้อคำถามที่น่าสนใจแล้ว ครูผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนร่วมกัน กำหนดขอบเขตและแจกแจงรายละเอียดของเรื่องที่จะศึกษาให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยใช้การรับรู้จากประสบการณ์เดิม รวมกับการศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประเด็นที่จะศึกษา และมีแนวทางในการสำรวจตรวจสอบมากยิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ครูผู้สอนจะเปิดโอกาสให้นักเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้า โดยการรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การสำรวจ การสืบค้นจากเอกสารต่าง ๆ การทดลอง และการจำลองสถานการณ์ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบสมมติฐานและให้ได้ข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการอธิบายและสรุป

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

เมื่อได้ข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว ครูผู้สอนจะต้องให้นักเรียนนำข้อมูลที่ได้อธิบายและสรุปผล เพื่อสรุปผลและนำเสนอผลที่ได้ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยายสรุป การสร้างแบบจำลอง การวาดภาพ หรือ การสรุปเป็นตารางหรือกราฟ ซึ่งผลสรุปที่ได้นั้น จะต้องสามารถอ้างอิงความรู้ มีความสมเหตุสมผล และมีหลักฐานที่เชื่อถือได้

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

เป็นขั้นของการนำความรู้ที่ได้จากขั้นก่อนหน้า มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือใช้อธิบายถึงสถานการณ์หรือเหตุการณ์เกี่ยวข้อง โดยครูผู้สอนอาจจัดกิจกรรมและให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้น ๆ เช่น ตั้งคำถามจากการศึกษาเพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะทำให้นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เข้ากับประสบการณ์หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องได้มากขึ้น

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

เป็นขั้นของการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การทำข้อสอบ การทำรายงานสรุป หรือการให้นักเรียนประเมินตัวเอง เป็นต้น เพื่อตรวจสอบนักเรียนว่ามีความรู้ที่ถูกต้องมากน้อยเพียงไรจากการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ดังกล่าว ครูผู้สอนจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียน

วิเคราะห์ วิจัยและคิดพิจารณาความรู้ที่ได้ให้รอบคอบ โดยมีครูผู้สอนช่วยตรวจสอบและปรับปรุง ความรู้ที่นักเรียนได้รับนั้นให้ถูกต้องเหมาะสมและสอดคล้องกับความรู้เดิมของนักเรียนมากยิ่งขึ้น และ นำนักเรียนไปสู่คำถามที่ต้องการการสำรวจตรวจสอบต่อไปอย่างต่อเนื่อง

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ฝึกฝนให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติโดยการสืบค้นหาคำตอบด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้ อำนวยความสะดวกในการจัดหาแหล่งเรียนรู้ประกอบการใช้สื่อการสอนต่าง ๆ ให้เหมาะสม

3.2 รูปแบบของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นกิจกรรมที่จัดแบ่งออกเป็นทั้งหมด 5 ขั้นตอน โดยมีผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการและขั้นตอนต่าง ๆ ไว้ดังนี้

สมบัติ การจรรยาภักดิ์ และคณะ (2549, หน้า 4-5) อธิบายเกี่ยวกับรูปแบบของการ จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนหรือเรื่องที่สนใจ ซึ่งอาจเกิดขึ้นเองจากความสงสัย หรืออาจเริ่มจากความสนใจของตัวนักเรียนเองหรือเกิดจากการ อภิปรายภายในกลุ่ม เรื่องที่น่าสนใจอาจมาจากเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น หรือเป็นเรื่อง ที่เชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่เพิ่งเรียนรู้มาแล้วเป็นตัวกระตุ้นให้นักเรียนสร้างคำถาม กำหนดประเด็น ที่จะศึกษา

2. ขั้นสำรวจและค้นหา (Exploration) เมื่อทำความเข้าใจในประเด็นหรือคำถามที่สนใจ จะศึกษาอย่างถ่องแท้แล้ว ก็มีการวางแผนกำหนดแนวทางการสำรวจตรวจสอบตั้งสมมุติฐานกำหนด ทางเลือกที่เป็นไปได้ ลงมือปฏิบัติเพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ หรือปรากฏการณ์ต่าง ๆ วิธีการ ตรวจสอบอาจทำได้หลายวิธี เช่น ทำการทดลอง ทำกิจกรรมภาคสนาม การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อช่วย สร้างสถานการณ์จำลอง (simulation) การศึกษาหาข้อมูลจากเอกสารอ้างอิงหรือจากแหล่งข้อมูล ต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลอย่างเพียงพอที่จะใช้ในขั้นต่อไป

3. ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation) เมื่อได้ข้อมูลที่เพียงพอจากการสำรวจ ตรวจสอบแล้ว จึงนำข้อมูลข้อสนเทศที่ได้มาวิเคราะห์ แผลผลสรุปผลและนำเสนอผลที่ได้ใน รูปแบบต่าง ๆ

4. ขั้นขยายความรู้ (Elaboration) เป็นขั้นนำความรู้ที่สร้างขึ้นไปเชื่อมโยงกับความรู้เดิม หรือแนวคิดที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมหรือนำแบบจำลองหรือข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายสถานการณ์หรือ เหตุการณ์อื่น ๆ ทำให้เกิดความรู้กว้างขวางขึ้น

5. **ขั้นประเมิน (Evaluation)** เป็นการประเมินการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ ว่านักเรียนมีความรู้อะไรบ้าง อย่างไร และมากน้อยเพียงใด จากขั้นนี้จะนำไปสู่การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในเรื่องอื่น ๆ

ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ (2559, หน้า 5) ได้ให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ไว้ดังนี้

1. **กระตุ้นความสนใจ (Engage)** เป็นขั้นตอนที่ผู้สอนนำเข้าสู่บทเรียน เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนด้วยเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่น่าสนใจโดยใช้เทคนิควิธีการและคำถามทบทวนความรู้หรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน เพื่อเชื่อมโยงผู้เรียนเข้าสู่ความรู้ของบทเรียนใหม่ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถสรุปความสำคัญหัวข้อและสาระการเรียนรู้ของบทเรียนได้ จึงเป็นขั้นตอนการสอนที่สำคัญ เพราะเป็นการเตรียมความพร้อมและสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้แก่ผู้เรียน

2. **สำรวจค้นหา (Explore)** เป็นขั้นที่ผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนลงมือศึกษา สังเกต หรือร่วมมือกันสำรวจ เพื่อให้เห็นขอบข่ายของประเด็นหรือปัญหา รวมถึงวิธีการศึกษาค้นคว้า การรวบรวมข้อมูลความรู้ที่จะนำไปสู่การสร้างความเข้าใจประเด็นหรือปัญหานั้น ๆ เมื่อผู้เรียนทำความเข้าใจในประเด็นหรือปัญหาที่จะศึกษาค้นคว้าอย่างถ่องแท้แล้ว ก็ลงมือปฏิบัติเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ สืบค้นตรวจสอบ โดยวิธีการต่าง ๆ เช่น สัมภาษณ์ ทดลอง อ่านค้นคว้าข้อมูลจากเอกสาร แหล่งข้อมูลต่าง ๆ จนได้ข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นปัญหาที่ศึกษา

3. **อธิบายความรู้ (Explain)** เป็นขั้นที่ผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน เช่น ให้การแนะนำ ตั้งคำถามกระตุ้นให้คิด เพื่อให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบ และนำข้อมูลความรู้จากการศึกษาค้นคว้าในขั้นที่ 2 มาวิเคราะห์ สรุปผล และนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาในรูปแบบสารสนเทศ ต่าง ๆ เช่น เขียนแผนภูมิ ผังมโนทัศน์ เขียนความเรียง เขียนรายงาน เป็นต้น ในขั้นตอนนี้ฝึกให้ผู้เรียนใช้สมองคิดวิเคราะห์และสังเคราะห์อย่างเป็นระบบ

4. **ขยายความเข้าใจ (Expand)** เป็นขั้นที่ผู้สอนเลือกใช้วิธีสอนต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้ ผู้เรียนนำความรู้ที่เกิดขึ้นไปคิดค้นสืบค้นต่อไป เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันเป็น กลุ่ม ระดมสมองเพื่อคิดสร้างสรรค์ร่วมกัน ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่สร้างขึ้นใหม่ไปเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมโดยนำข้อสรุปที่ได้ไปใช้อธิบายเหตุการณ์ต่าง ๆ หรือนำไปปฏิบัติในสถานการณ์ใหม่ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของตนเองเพื่อขยายความรู้ความเข้าใจให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ใน ขั้นตอนนี้ฝึกสมองของผู้เรียนให้สามารถคิดริเริ่มสร้างสรรค์อย่างมีคุณภาพ เสริมสร้างวิสัยทัศน์ให้ กว้างไกล ออกไป

5. ตรวจสอบผล (Evaluate) เป็นขั้นที่ครูผู้สอนประเมินผังมโนทัศน์ของผู้เรียน โดยตรวจสอบจากความคิดที่เปลี่ยนไปและความคิดรวบยอดที่เกิดขึ้นใหม่ ตรวจสอบทักษะ กระบวนการ ปฏิบัติ การแก้ปัญหา การตอบคำถามรวบยอด หรือการเคารพความคิดหรือการยอมรับเหตุผลของคนอื่น เพื่อการสร้างสรรค์ร่วมกัน ผู้เรียนสามารถประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อสรุปผลว่ามีความรู้อะไรเพิ่มขึ้นบ้าง เกิดความเข้าใจมากขึ้นเพียงใด และจะนำความรู้เหล่านั้นไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้เรื่องอื่น ๆ หรือชีวิตประจำวันได้อย่างไร ผู้เรียนจะเกิดเจตคติและเห็นคุณค่าของตนเองจากผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่มีความสุขอย่างแท้จริง

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบไปด้วย 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การกระตุ้นความสนใจโดยครูผู้สอนจะต้องหาวิธีการดึงดูดความสนใจของผู้เรียนให้สนใจเนื้อหา 2) การสำรวจและค้นหา เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ลงมือสำรวจและค้นหาความรู้ด้วยตัวเองตามที่ครูกำหนดให้ 3) การอธิบาย เป็นขั้นตอนที่นักเรียนนำความรู้ที่ได้มาอธิบายและลงข้อสรุป 4) การขยายความรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 เชื่อมโยงกับความรู้เดิม 5) การประเมินผล เป็นการทดสอบว่านักเรียนได้ความรู้จากสิ่งที่ค้นคว้าหาข้อมูลมาหรือไม่ ซึ่งอาจจะทำโดยการทดสอบ การสังเกต หรือการสัมภาษณ์

3.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยโดยศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ทิพย์รัตน์ มังกรทอง (2558) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์คือ เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2557 ที่ได้มาโดยการสุ่มห้องเรียนด้วยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) จำนวน 50 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้วิชาชีววิทยาโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง ดุลยภาพของสิ่งมีชีวิต และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยา ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมการเรียนรู้ วิชาชีววิทยา ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Sample และเปรียบเทียบพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยากับเกณฑ์ที่กำหนด โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบ One Sample ผลการวิจัย พบว่าพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค STAD หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาหลังเรียนอยู่ในเกณฑ์ระดับดีขึ้น

อุไรวรรณ ปานีสงค์, จิต นวนแก้ว และสุมาลี เลี่ยมทอง (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผัง มโนทัศน์เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการคิดวิเคราะห์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 3) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อมด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคใต้ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 40 คน ที่ได้มาโดยการสุ่มจับฉลากห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้แบบ 5E เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ จำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดการคิดวิเคราะห์แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อซึ่งมีค่าความยากง่าย 0.50-0.80 ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.25-0.55 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ ซึ่งมีค่าความยากง่าย 0.2-0.8 ค่าอำนาจจำแนก 0.25-0.70 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และการทดสอบสมมุติฐานใช้ t-test (Dependent Samples) ผลการศึกษาพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ ตรวจสอบความเหมาะสม โดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับทุกองค์ประกอบ 2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม หลังเรียน ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม ของหลังเรียนสูงกว่า ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์ ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อนรรฆพร สุทธิสาร และอัมพร วัจนะ (2564) ได้ดำเนินการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ ของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/9 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 โรงเรียนเสนาให้ “วิมลวิทยานุกูล” จำนวน 40 คน โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Sampling) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test dependent sample ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 81.33/82.11 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนซึ่งได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E อยู่ในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) สรุปได้ว่าผู้วิจัยได้เลือกนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มาใช้ในการจัดการเรียนรู้เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยจะดำเนินการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ประยุกต์กับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) และเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับสื่อประสม

4.1 ความหมายของสื่อประสม

สื่อประสมเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่เกิดจากการนำสื่อหลากหลายประเภทมาประยุกต์ใช้ร่วมกันในการจัดการเรียนการสอน มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของสื่อประสมไว้หลากหลาย ดังนี้

วารินทร์ รัชมีพรหม (2552, หน้า 108) กล่าวว่า ความหมายของสื่อประสมมีมากกว่าการใช้สื่อหลาย ๆ อย่างในการเรียนการสอน แต่เน้นการรวมเอาสื่อแต่ละชนิดและรูปแบบของสื่อ นั้น ๆ มาบูรณาการเข้าด้วยกันอย่างมีโครงสร้างที่ดีและมีระบบในการนำเสนอ สื่อแต่ละชนิดจะต้องออกแบบมาเพื่อเสริมสื่ออื่น ๆ เพื่อที่จะทำให้ระบบสื่อประสมอันเป็นผลรวมนั้นมีคุณค่ายิ่งใหญ่กว่าผลรวมของส่วนย่อย

ระพีพรรณ พิริยะกุล (2555, หน้า 1) กล่าวว่า ความหมายของสื่อประสม หมายถึงการนำข้อมูลที่มีโครงสร้างและรูปแบบต่าง ๆ มาใช้ร่วมกันในการนำเสนอสารสนเทศเพื่อผู้รับสารมี ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมถึงการกระตุ้นให้ผู้รับสารสนใจและตั้งใจที่จะรับสารนั้น ๆ ลักษณะของสื่อประสมประเภทดิจิทัลต่าง ๆ

กิดานันท์ มลิทอง (2559, 291) กล่าวว่า สื่อประสมหรือสื่อหลายแบบ (Multimedia) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถผสมผสานระหว่างข้อความ ข้อมูล ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ตลอดจนระบบโต้ตอบกับผู้ใช้ (Interactive) มาผสมผสานเข้าด้วยกัน

สื่อประสมหรือมัลติมีเดีย หมายถึงการนำเอาสื่อหลาย ๆ อย่าง เช่น รูปภาพ เทป แผ่นโปร่งใส มาใช้ร่วมกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอน ต่อมาเมื่อมีการนำคอมพิวเตอร์มาใช้มากขึ้น และสามารถใช้งาน ได้ทั้งภาพนิ่ง เสียง ข้อความและภาพเคลื่อนไหว ทำให้ความหมายของสื่อประสมเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งส่วนประกอบหลัก ที่มีใช้ทั่วไปของคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดียจะมี CD-ROM sound card และลำโพง เพิ่มเข้ามาในคอมพิวเตอร์ หรืออาจมีส่วนประกอบที่เกี่ยวกับการใช้งานวิดีโอด้วย นอกจากนี้ยังมีความหมายรวมถึงการใช้การใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมอุปกรณ์อื่น ๆ เช่น เครื่องวิดีโอเทปเสียง ซีดีรอม กล้องดิจิทัล โทรทัศน์ ฯลฯ ให้ทำงานร่วมกัน การใช้คอมพิวเตอร์ควบคุมอุปกรณ์หลาย ๆ อย่างดังกล่าวจะต้องอาศัย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) และอุปกรณ์ (Hardware) ต่าง ๆ ประกอบกัน บางครั้งจึงเรียกว่าสถานีปฏิบัติการมัลติมีเดีย (Multimedia workstation)

สรุปได้ว่า สื่อประสมคือการนำเอาสื่อหลากหลายประเภท เช่น สื่อมัลติมีเดีย สื่อภาพยนตร์ สื่อเสียง หรือรูปภาพ นำมาประยุกต์ร่วมกันในการจัดการเรียนการสอนโดยสื่อแต่ละประเภทที่นำมาใช้นั้นจะต้องมีความสอดคล้องกันเพื่อส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2 ประเภทของสื่อประสม

สื่อการสอนที่เป็นสื่อประสมนั้นมีหลากหลายรูปแบบ นักการศึกษาและนักวิชาการได้จำแนกประเภทของสื่อประสมไว้ ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2540, หน้า 117-118) ได้แบ่งประเภทของชุดสื่อประสมหรือชุดการสอนออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ชุดการสอนประกอบการบรรยาย เป็นชุดการสอนที่มุ่งช่วยขยายเนื้อหาสาระการสอนแบบบรรยายให้ชัดเจนขึ้น ช่วยให้ผู้สอนพูดน้อยลง และให้สื่อการสอนทำหน้าที่แทนชุดการสอนแบบบรรยายนี้ใช้ฝึกอบรม และการสอนในระดับอุดมศึกษา ที่ยังถือว่าการสอนแบบบรรยายมีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียน

2. ชุดการสอนแบบกลุ่มกิจกรรม เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้ประกอบกิจกรรมกลุ่ม เช่น ในการสอนแบบศูนย์การเรียน การสอนแบบกลุ่มสัมพันธ์ หรือในรูปกิจกรรมกลุ่ม

3. ชุดการสอนเอกัตภาพ หรือชุดการสอนรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองตามความแตกต่างระหว่างบุคคล อาจเป็นการเรียนในโรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาความรู้ เรียนได้ตามความสามารถ และส่งเสริมให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

4. ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ผู้สอนกับผู้เรียนอยู่ต่างถิ่นต่างเวลากันมุ่งสอนให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ประกอบด้วยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์ รายการวิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และการสอนเสริมตามศูนย์การศึกษา เช่น ชุดการสอนทางไกลมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช นอกจากนี้ยังมีชุดฝึกอบรม ชุดการสอนของผู้ปกครอง ชุดการสอนทางไปรษณีย์ด้วย

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2557, หน้า 29) กล่าวไว้ว่า สื่อประสมอาจจำแนกตามจุดมุ่งหมาย และลักษณะการใช้ได้ ดังนี้

1. สื่อประสมที่จำแนกตามจุดมุ่งหมาย ยังแบ่งได้ 2 ประเภท คือ ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง และใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง

1.1 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายหลายอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักอยู่ในรูปของสื่อหลายชิ้น มาอยู่รวมกันแล้วใช้สอนได้หลายเรื่อง เรียกว่า “ชุดอุปกรณ์” หรือ “Kit” เช่น ชุดอุปกรณ์วิทยาศาสตร์ ใช้สอนการแยกน้ำด้วยกระแสไฟฟ้าก็ได้ สอนการผสมสารเคมีบางอย่างเพื่อพิสูจน์สมการเคมีก็ได้

1.2 ใช้เพื่อจุดมุ่งหมายเฉพาะอย่าง สื่อประสมประเภทนี้มักจัดอยู่ในสื่อหลายชนิด รวมกัน แต่สอนได้เพียงเรื่องเดียวเรียกว่า “ชุดการสอน” หรือ Package เช่น ชุดการสอนเรื่อง “กบ” จะนำไปสอนเรื่องอื่นไม่ได้

2. สื่อประสมจำแนกตามลักษณะของสื่อและลักษณะการใช้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ การสอนโดยใช้สื่อประสม และการเสนอสื่อประสม

2.1 การสอนโดยใช้สื่อประสม เป็นการสอนที่ใช้สื่อหลายอย่างทั้งสื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์ และวิธีการ

2.2 การเสนอสื่อประสม หรือ “Multimedia Presentation” เป็นการเสนอชื่อประเภทสื่อสไลด์ ภาพยนตร์ ควบคู่กับสื่อเสียง โดยฉายบนจอตั้งแต่ 2 จอขึ้นไป นอกจากนี้ อาจมีการจำแนกสื่อประสมออกเป็น สื่อเบา ได้แก่ สื่อประสมที่ไม่ต้องใช้ กับเครื่องมือฉายและเครื่องเสียง เป็นต้น

และนอกจากนี้ยังได้จัดประเภทของสื่อประสมไว้ว่าสื่อประสมทางการศึกษาแบ่งออกตามลักษณะการประสมสื่อ และคุณลักษณะการใช้มี 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. ประสมสื่อที่เป็นวัสดุ อุปกรณ์และกระบวนการเข้าร่วมกัน นำมาใช้สำหรับการเรียนการสอนปกติทั่ว ๆ ไปเช่น ชุดอุปกรณ์ ชุดการเรียนการสอน บทเรียนแบบโปรแกรม โปรแกรมสไลด์ ศูนย์การเรียน เป็นต้น สื่อประสมแต่ละชนิดที่จัดอยู่ในประเภทนี้มีหลักการและลักษณะเด่นแตกต่างกันออกไป คือ

1.1 สามารถให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ด้วยตนเอง คือ มีส่วนร่วมในการกระทำหรือปฏิบัติกิจกรรมเป็นการเร้าใจแก่ผู้เรียน เช่น ศูนย์การเรียน บทเรียนโปรแกรม ชุดอุปกรณ์ เป็นต้น

1.2 สามารถให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความรู้ความสามารถ และความแตกต่างของแต่ละบุคคล เช่น บทเรียนโปรแกรม ชุดการสอน เป็นต้น

1.3 สามารถให้ผู้เรียนใช้เรียนด้วยตนเองหรือใช้เมื่อขาดครูได้ เช่น บทเรียนแบบโปรแกรม ชุดการสอนรายบุคคล เป็นต้น

1.4 สามารถให้ผู้เรียนได้รับผลตอบกลับทันที และได้รับความรู้สึกภาคภูมิใจในความสำเร็จ เช่น ศูนย์การเรียน การสอนแบบจุลภาค เป็นต้น

1.5 สามารถใช้ประกอบการศึกษาทางไกลให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ชุดการสอนทางไกลสำหรับการศึกษาเพื่อมวลชน เป็นต้น

1.6 สามารถใช้ส่งเสริมสมรรถภาพของครู เช่น ชุดการสอนประกอบคำบรรยาย เป็นต้น

1.7 สามารถให้ผู้เรียนได้ฝึกความรับผิดชอบและการทำงานเป็นกลุ่ม เช่น ศูนย์การเรียน กลุ่มสัมพันธ์ เป็นต้น

2. สื่อประสมประเภทฉาย เป็นการประสมโดยมีข้อจำกัดที่ความสามารถและคุณสมบัติเฉพาะตัวของอุปกรณ์เครื่องฉายเป็นสำคัญ เช่น สไลด์ประกอบเสียงและวีดิทัศน์ประกอบเสียง สไลด์และแผ่นโปร่งใส วีดิโออิมเมจ เป็นต้น และฉายบนจอตั้งแต่ 2 จอขึ้นไป เป็นการฉายกับผู้ชมเป็นกลุ่มสื่อประสมประเภทฉายนี้ สามารถใช้ประกอบการศึกษาและการเรียนการสอนโดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่ชอบการเรียนรู้จากการอ่านภาพ การเสนอด้วยสื่อประสมประเภทฉายนี้แม้ว่าในบางครั้งราคาการผลิตอาจสูงและการผลิตซับซ้อนกว่าการผลิตสื่อประสมบางชนิดในประเภทแรกแต่ผลที่ได้รับจากการเสนอด้วยสื่อประสมประเภทฉายให้ผลตรงที่มีคุณสมบัติเฉพาะตัวที่สื่ออื่นไม่สามารถทำได้คือผลในความรู้สึกอารมณ์และสุนทรียภาพแก่ผู้ชม ทั้งยังช่วยดึงดูดความสนใจให้ผู้ชมได้ติดตามอย่างตื่นตาตื่นใจและมีประสิทธิภาพเป็นการช่วยในการเรียนการสอน สื่อประสมประเภทนี้มีคุณสมบัติเหมาะแก่การนำมาใช้ในการเรียนการสอน

3. สื่อประสมระบบการสื่อสารกับเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการใช้คอมพิวเตอร์ร่วมกับอุปกรณ์อื่น เช่น เครื่องเล่นซีดี - รอม เครื่องเสียงระบบดิจิทัล เครื่องเล่นแผ่นวีดิทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้คอมพิวเตอร์สามารถทำงานคำนวณค้นหาข้อมูล แสดงภาพวีดิทัศน์และมีเสียงต่าง ๆ การทำงานของสื่อหลาย ๆ อย่างในสื่อประสมประกอบด้วยการทำงานของระบบเสียง (Sound) ภาพเคลื่อนไหว (Animation) ภาพนิ่ง (Still Images) วีดิทัศน์ (Video) และไฮเปอร์เท็กซ์ (Hypertext) ซึ่งข้อมูลที่ใช้ในไฮเปอร์เท็กซ์จะแสดงเนื้อหาหลักของเรื่องราวที่กำลังอ่านขณะนั้นโดยเน้นเนื้อหา ถ้าคำใดสามารถเชื่อมจากจุดหนึ่งในเนื้อหาไปยังเนื้อหาอื่นได้ก็จะทำเป็นตัวหนาหรือขีดเส้นใต้ไว้ เมื่อผู้ใช้หรือผู้อ่านต้องการจะดูเนื้อหาที่สามารถใช้เมาส์คลิกไปยังข้อมูลหรือคำเหล่านั้นเพื่อเรียกมาดูรายละเอียดของเนื้อหาได้

สื่อประสมในลักษณะนี้นับว่าเป็นเทคโนโลยีใหม่ กำลังได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง เพราะเป็นเทคโนโลยีที่ทำให้เราสามารถใช้อุปกรณ์ในการแสดงข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบ ดังนั้น สื่อประสมจะต้องมีคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่ง คือ ความสามารถในการโต้ตอบ (Interactivity) อุปกรณ์ที่ตอบสนองความสามารถนี้ได้คือคอมพิวเตอร์นั่นเอง

4.3 ลักษณะการใช้สื่อประสม

การใช้สื่อประสมในการจัดการเรียนการสอนนั้นครูจะต้องรู้จักลักษณะของสื่อประสมและการใช้งานของสื่อประสมเป็นอย่างดีเพื่อจะได้จัดการเรียนรู้ได้เกิดประโยชน์สูงสุด มีนักวิชาการและนักการศึกษาได้อธิบายถึงลักษณะของการใช้สื่อประสมไว้ ดังนี้

กิดานันท์ มลิทอง (2559, หน้า 56) กล่าวว่า ด้วยสมรรถนะในการนำเสนอสารสนเทศหลากหลายรูปแบบ และความง่ายต่อการใช้งานเพื่อเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างรวดเร็วทำให้สื่อประสมสามารถเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์แก่ผู้ใช้ได้เป็นอย่างมาก วงการต่าง ๆ ทั้งด้านบันเทิง ธุรกิจ การแพทย์การศึกษา ฯลฯ จะมีการใช้สื่อประสมเพื่อช่วยการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม ด้วยพัฒนาการของเทคโนโลยีทำให้ปัจจุบันมีการใช้สื่อประสมแตกต่างไปจากเดิมที่เคยใช้กันมา โดยลักษณะการใช้สื่อประสมแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

1. สื่อประสม (multimedia) เป็นการนำสื่อหลายประเภทมาใช้ร่วมกันในลักษณะสื่อประสมแบบดั้งเดิม โดยที่แต่ละสื่อจะมีคุณสมบัติเฉพาะของสื่อ นั้น ๆ เช่น สิ่งพิมพ์เป็นข้อความและภาพ ของจำลองเป็นวัตถุย่อส่วน สไลด์เป็นภาพนิ่งกึ่งโปร่งแสง ฯลฯ มีการนำเสนอสื่อแต่ละอย่างประกอบหรือเสนอตามลำดับขั้นตอนของเนื้อหา เช่น นำแผ่นวีซีดีมาฉาย ภาพยนตร์ให้ชมภายหลังการบรรยายเนื้อหาบทเรียน ใช้วัสดุภาพติดกระดานแม่เหล็กประกอบ การเล่านิทาน หรือ ให้ผู้เรียนเล่นเกมเพื่อฝึกทักษะภายหลังการอ่านเนื้อหาจากหนังสือเรียน เหล่านี้ เป็นต้น สื่อประสมที่ใช้ในลักษณะนี้จะมีหลายรูปแบบโดยผู้เรียนและสื่อจะไม่มีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบกัน และมีลักษณะเป็น “สื่อหลายแบบ” ตามศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน

2. สื่อประสม (multimedia II) เป็นสื่อประสมที่ใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการผลิตสารสนเทศและนำเสนอสารสนเทศในรูปแบบของข้อความ ภาพกราฟิก ภาพแอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์และเสียง การใช้คอมพิวเตอร์ลักษณะนี้สามารถใช้ได้ 3 วิธีการ คือ

2.1 การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการควบคุมอุปกรณ์ร่วมต่าง ๆ ในการทำงานเพื่อ นำเสนอข้อมูลสารสนเทศ เช่น ควบคุมการทำงานของสถานีงานสื่อประสม ควบคุมการเสนอภาพ สไลด์มัลติวิชั่น ควบคุมการทำงานของซีดีและดีวีดีไดรฟ์ที่บรรจุในซีพียูของคอมพิวเตอร์ในการเสนอ เพลงหรือภาพยนตร์เหล่านี้ เป็นต้น

2.2 การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการผลิตไฟล์สื่อประสมโดยใช้ซอฟต์แวร์โปรแกรมสำเร็จรูปต่าง ๆ เช่น PowerPoint ToolBook และ AuthorWare และนำเสนอไฟล์สื่อประสมที่ผลิตแล้ว ซอฟต์แวร์โปรแกรมจะช่วยให้การผลิตไฟล์เพื่อใช้เป็นบทเรียน ฝึกอบรมและการเสนองาน โดย แต่ละไฟล์จะมีเนื้อหาในลักษณะของข้อความ ภาพกราฟิก ภาพแอนิเมชัน ภาพเคลื่อนไหวแบบวีดิทัศน์และเสียง รวมอยู่ในไฟล์เดียวกัน

2.3 การใช้คอมพิวเตอร์เป็นอุปกรณ์ในการนำเสนอไฟล์สื่อประสมที่ผลิตและเก็บบันทึกไว้โดย สามารถนำเสนอได้ทั้งลักษณะเสนอข้อมูลเรียงตามลำดับเนื้อหาตั้งแต่ต้นจนจบ เช่น นำเสนอเนื้อหา ด้วยโปรแกรม PowerPoint ไปตามลำดับที่ละสไลด์ การอ่านหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทีละหน้า และใช้ ในลักษณะ “สื่อประสมเชิงโต้ตอบ” (interactive multimedia) ที่ผู้ใช้สามารถมีปฏิสัมพันธ์โต้ตอบ กับสื่อโดยตรงโดยการคลิกเมาส์หรือใช้เสียง ดังเช่นการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่เรียกย่อ ๆ ว่า “บทเรียนซีเอไอ” ที่จัดทำด้วยโปรแกรม ToolBook หรือ AuthorWare โดยเมื่อผู้ใช้คลิกที่จุด เชื่อมโยงจะมีข้อมูลใหม่ปรากฏขึ้น เช่น คลิกที่สัญลักษณ์รูปตาจะมีภาพ คลิกที่สัญลักษณ์รูปลำโพงจะมีเสียง และเมื่อคลิกคำตอบในแบบฝึกหัดได้ถูกต้องแล้วจะมีเสียงคำชมเชยให้ได้ยิน หรือการอ่าน สารานุกรมสื่อประสมอิเล็กทรอนิกส์ (electronic multimedia

encyclopedia) ที่สามารถคลิก ข้อความหรือภาพเพื่อเชื่อมโยงไปยังหน้าอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่ออธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อประสม

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำสื่อประสมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยให้มีคุณภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ศิริตราภรณ์ ศิลปะ (2547) ได้กล่าวถึงงานวิจัยเรื่องการพัฒนาสื่อประสมร่วมกับการเรียนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี เรื่องการสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาสื่อประสมร่วมกับการเรียนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สื่อประสมร่วมกับการเรียนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี เรื่องการสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านสว่างวิทยา อำเภอหนองบุญมาก จังหวัดนครราชสีมา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 รวมทั้งสิ้น 64 คน แบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการหาประสิทธิภาพของสื่อประสมจำนวน 32 คน และกลุ่มตัวอย่างในการทดลองจำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สื่อประสมที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นประกอบด้วย เกม เพลง แบบฝึก และแผนการสอนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดำเนินการทดลองโดยใช้สื่อประสมแบบมีกลุ่มทดลองกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลองวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบ ค่าที่ (t-test for dependent samples) ผลการวิจัย พบว่า 1) สื่อประสมที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.63/79.50 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 75/75 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้สื่อประสมร่วมกับการเรียนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

เสาวลักษณ์ ทักษิณากุล (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาสื่อประสม เรื่องคำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 90/90 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ระหว่างก่อนและหลังการเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม 3) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 58 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับฉลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม เป็นเวลา 6 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย

1) สื่อประสมเรื่อง คำภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต 2) แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำภาษาบาลีและภาษาสันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย 4) แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม วิเคราะห์ข้อมูลโดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังเรียนด้วยสถิติทดสอบทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent samples) วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นด้วยค่าเฉลี่ย \bar{X} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลการพัฒนาและหาประสิทธิภาพของบทเรียนสื่อประสม เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย มีประสิทธิภาพของบทเรียนของบทเรียนสื่อประสมมีค่าเท่ากับ 96.43/91.00 2) นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียนโดยใช้สื่อประสมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้สื่อประสมมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนโดยใช้สื่อประสม 3) ความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม เรื่อง คำภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต ในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ นักเรียนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

จันทร์ เขียว, วิจิตรา โพธิสาร และพิชชานันท์ สนธิธรรม (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง การประยุกต์ใช้สื่อประสมผ่านกระบวนการสังเคราะห์คิดพจน์ สุภาชิตคำพังเพยในวรรณคดีบทละครเสภาเรื่อง ขุนช้างขุนแผน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อสังเคราะห์คิดพจน์ สุภาชิตคำพังเพยที่ปรากฏในวรรณคดีบทละครนอก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน 2) เพื่อสร้างสื่อประสมเผยแพร่คิดพจน์ สุภาชิต คำพังเพยในวรรณคดีบทละครนอก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน และ 3) เพื่อศึกษาผลการประยุกต์ใช้สื่อประสมเผยแพร่คิดพจน์ สุภาชิต คำพังเพยในวรรณคดีบทละครนอก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาศาขานาฏศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ประจำปีการศึกษา 2561 จำนวน 49 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสังเคราะห์คิดพจน์สุภาชิตคำพังเพย 2) สื่อประสมเผยแพร่คิดพจน์ สุภาชิต คำพังเพยในวรรณคดี บทละครนอก เรื่อง ขุนช้างขุนแผน 3) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สื่อประสม การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ หาค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติอ้างอิง ได้แก่ One sample t-test ผลการวิจัยพบว่าการสังเคราะห์คิดพจน์ สุภาชิต คำพังเพยที่ปรากฏในวรรณคดี บทละครนอก เรื่อง ขุนช้างขุนแผนพบว่า เนื้อหาแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ สุภาชิต คำพังเพยที่ตรงกับสำนวนไทย มีจำนวน 35 ประโยค และคติสอนใจที่เทียบได้กับสำนวนไทย มีจำนวน 7 ประโยค ผลการสร้างสื่อประสม พบว่าสื่อประสมประกอบด้วย ข้อความ ภาพกราฟิก เสียง และปฏิสัมพันธ์โต้ตอบผู้ใช้งาน ผลการ

ประยุกต์ใช้สื่อประสม พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และระดับความคิดเห็นที่มีต่อการใช้สื่อประสมพบว่า โดยรวมอยู่ในระดับ พึงพอใจมากที่สุด

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้สื่อประสม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า สื่อประสมคือสื่อการสอนที่สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยสื่อประสมนั้นอาจจะเป็น เพลง เกม ภาพเคลื่อนไหว เสียง หรือ ภาพยนตร์ก็ได้ แต่จะต้องมีเนื้อหาที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่นำมาวิจัย

5. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

5.1 ความหมายของความพึงพอใจ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมายของความพึงพอใจจากเอกสารต่าง ๆ ที่มีผู้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 25) ได้อธิบายความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้ผลตอบแทนคือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น และมีขวัญกำลังใจที่จะทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและการบรรลุเป้าหมายขององค์กร

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ (2555, หน้า 12) ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ เป็นภาวะการณ์ที่แสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของบุคคลอันเป็นผลจากการเปรียบเทียบการรับรู้จากสิ่งที่ได้รับจากการบริการ ไม่ว่าจะเป็นการรับบริการหรือการให้บริการในระดับที่ตรงกับการรับรู้สิ่งที่คาดหวังเกี่ยวกับการบริการนั้น

น้ำลิน เทียมแก้ว (2556, หน้า 7) อธิบายความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชอบ หรือพอใจที่มีต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆ ซึ่งเป็นผลมาจากความสนใจ ส่งผลให้มีทัศนคติที่ดี เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการของตนเอง

ณิรนุช นรินทร์ (2557, หน้า 13) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจ สนใจ มีเจตคติที่ดี และมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติงาน โดยมีองค์ประกอบและ สิ่งจูงใจ ในด้านต่าง ๆ ของหน่วยงาน และผู้ปฏิบัติงานนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของเขา เมื่อบุคคลมีความรู้สึกหรือเจตคติที่ดีต่อการทำงาน จะมีผลให้เกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็จะปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ เต็มกำลังความสามารถ จะส่งผลให้การบริหารงานของหน่วยงาน หรือองค์การได้ผลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของหน่วยงานหรือองค์การ

จากการศึกษาความหมายของความพึงพอใจที่ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลาย สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในเชิงบวกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การทำงาน การจัดการเรียนการสอน หรืออื่น ๆ ซึ่งความพึงพอใจนั้นจะส่งผลให้สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างดี

5.2 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจเป็นการวัดที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด หรือเกี่ยวกับทัศนคติ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

ภนิดา ชัยปัญญา (2541, หน้า 11) กล่าวถึงแนวทางในการวัดความพึงพอใจว่าสามารถทำได้ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สร้างแบบสอบถามจะต้องทราบความคิดเห็นที่สามารถทำได้โดยกำหนดลักษณะให้เลือกตอบ หรือตอบแบบอิสระ อาจจะถามถึงความพอใจในด้านต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ตอบทุกคนเป็นแบบแผนเดียวกัน ส่วนใหญ่จะใช้ในกรณีที่ต้องการข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมาก ๆ วิธีนี้เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากที่สุดในการวัดทัศนคติ โดยรูปแบบของแบบสอบถามจะใช้มาตรวัดทัศนคติ ซึ่งที่นิยมใช้ในปัจจุบันวิธีหนึ่ง คือ มาตรส่วนแบบลิเคิร์ท ประกอบด้วยข้อความที่แสดงถึงทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่มีคำตอบที่แสดงถึงระดับความรู้สึก 5 ระดับ เช่น มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจะต้องออกไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง โดยการพูดคุยเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีนี้จะต้องมีการเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงมากที่สุด

3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจ โดยการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน วิธีนี้เป็นวิธีการศึกษาที่เก่าแก่ และยังเป็นที่ยอมรับใช้อย่างแพร่หลายจนถึงปัจจุบัน

โยธิน แสงวดี. (2551, หน้า 9) กล่าวไว้ว่าการวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยให้กลุ่มบุคคลที่ต้องการวัดแสดงความคิดเห็นลงในแบบสอบถามที่กำหนด เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ เช่น การบริหารและการควบคุมงาน และเงื่อนไขต่าง ๆ

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์และวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริงได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจนั้นสามารถทำได้หลากหลายวิธี ได้แก่ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสังเกต โดยส่วนใหญ่มักจะใช้แบบสอบถามซึ่งเป็นวิธีการที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ซึ่งเหมาะสำหรับการเก็บข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนมาก และในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวัดความพึงพอใจโดยการใช้แบบสอบถาม

5.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

การทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในวิชาภาษาไทย ไว้ดังนี้

ศุภวาลย์ ปัญญาบัณฑิตกุล, มารศรี กลางประพันธ์ และสมเกียรติ พลละจิตต์ (2558) ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการอ่าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อหาประสิทธิผลหนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการเรียนแบบร่วมมือ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ 4) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านบัวคุรุราษฎร์สามัคคี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิจัย ได้แก่ 1) หนังสือส่งเสริมการอ่าน 2) แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน 3) แบบวัดความพึงพอใจ 4) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีประสิทธิผล สถิติทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนพหุคูณทางเดียว และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านมีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.65 2) ทักษะการอ่านหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก 4) นักเรียนมีความสามารถทางการเรียน หลังเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ณัฐริรา สุขไพบุลย์ และดาวธดา วีระพันธ์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 80 3) ศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มโรงเรียนท่างามชีน้ำร้าย อำเภออินทร์บุรี จังหวัดสิงห์บุรี ประกอบด้วย โรงเรียนสิงห์อุดมวิทยา โรงเรียนวัดระนาม โรงเรียนวัดบางปูน และโรงเรียนศรีอุดม ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 จำนวน 30 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกสุ่มแบบง่าย (Simple random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบไปด้วย 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีประสิทธิภาพ 86.22/84.002) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก

นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์ และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์เรื่องการใช้คำ ชื่อเรื่อง ภาพพจน์ และโวหาร ของนักศึกษาที่ใช้วิธีการสอนแบบปกติและวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2558 มหาวิทยาลัยกรุงเทพ ได้มาโดยวิธีการจับสลากสุ่มนักศึกษา 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุม 66 คน และกลุ่มทดลอง 74 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนการสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์ และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีทดสอบ การวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หลังเรียนด้วยวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่าวิธีการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านอยู่ในระดับมาก

จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจนั้นสรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวกับการศึกษา หรือการออกแบบและพัฒนาสื่อนวัตกรรม การเรียนรู้ต่าง ๆ ล้วนแล้วแต่มีการศึกษาความพึงพอใจอยู่ด้วย และผลความพึงพอใจในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่ทดลองอยู่ในระดับมาก

สรุปว่า การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มาประยุกต์ใช้ร่วมกับสื่อประสม เพื่อดำเนินการวิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยจะเอานำสื่อประสมที่มีอยู่แล้วมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ที่ผู้วิจัยได้นำเอาระบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) นำไปสอดแทรกอยู่ในกระบวนการจัดการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 4 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 134 คน ซึ่งจัดห้องเรียนแบบความสามารถ

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ห้อง 3 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก อำเภอสวรรคโลก จังหวัดสุโขทัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งสิ้น 36 คน ได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีจับสลาก โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม

ตัวแปรตาม ได้แก่

- 1.ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
- 2.ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการดำเนินการทั้งหมด 3 ประเภท ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม

1.1 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2 ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2561) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

1.3 ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เพื่อเป็นแนวทางการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.4 ศึกษาวิธีการนำเอาสื่อประสมมาประยุกต์ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E)

1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับ สื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยกำหนดเนื้อหาตามตาราง 2 ดังนี้

ตาราง 2 แสดงเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

แผนที่	เนื้อหา	จำนวนคาบ
-	ทดสอบก่อนเรียน	1
1	ความเป็นมาของเรื่องและประวัติผู้แต่ง	1
2	ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว	1
3	การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหา	2
4	การพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม	2
5	การพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์	2
-	ทดสอบหลังเรียน	1
	รวม	10

รายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้มีดังนี้ 1) มาตรฐาน/ตัวชี้วัด 2) สาระสำคัญ 3) สาระการเรียนรู้ 4) ภาระงาน/ชิ้นงาน 5) การวัดและการประเมินผล 6) กิจกรรมการเรียนรู้ 7) สื่อ/แหล่งเรียนรู้และ 8) บันทึกหลังสอน ซึ่งกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

1) กระตุ้นความสนใจ (Engage) ครูจะเร้าความสนใจของผู้เรียนโดยการพูดถึงเนื้อหา และดึงดูดความสนใจโดยการนำเอาสื่อประสมมาเป็นสื่อการในการกระตุ้นความสนใจ

2) การสำรวจและค้นหา (Explore) เป็นขั้นตอนที่ทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ร่วมกันในการสร้างและพัฒนาความคิดรวบยอด โดยแบ่งกลุ่มผู้เรียน แบบละความสามารถกลุ่มละ 6 คน ศึกษาค้นคว้าความรู้ของเนื้อหาที่แต่ละกลุ่มได้รับมอบหมาย โดยครูให้นักเรียนศึกษาจากสื่อประสม

3) การอธิบาย (Explain) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แปลผลสรุปผล และนำเสนอผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าในรูปแบบสารสนเทศต่าง ๆ เช่น แผนภูมิ ผังมโนทัศน์ ความเรียง เป็นต้น

4) การขยายความรู้ (Elaborate) เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ 3 มาเชื่อมโยงกับความรู้เดิมหรือความรู้ที่ได้ค้นคว้าเพิ่มเติมโดยมีครูเป็นผู้แนะนำ โดยการนำเสนอการศึกษาค้นคว้าหน้าชั้นเรียน ผู้เรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น อภิปรายซักถามข้อสงสัย

5) การประเมินผล (Evaluate) เป็นขั้นตอนของการประเมินผลการเรียนรู้ด้วยกระบวนการต่าง ๆ เช่น การทำแบบทดสอบ การสัมภาษณ์ การสังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงาน

1.6 เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

ท่านที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย รศ.น.ท.ดร.วิวัฒน์ชัย หมั่นยิ่ง

ท่านที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผศ.ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส

ท่านที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย นายทัพไทย ต้นดีอำไพ

ท่านที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล นางชุตติมา สุวรรณชื่น

ท่านที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี นายศิริชัย สุโกชน์

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้เกณฑ์แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามหลักการของ Likert (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 107-108) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

และนำผลการให้คะแนนตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลผลข้อมูล ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมระดับมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยที่ยอมรับได้ คือ มีค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป

ซึ่งผลการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม มีผลการประเมินความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าคะแนนคุณภาพเฉลี่ยเท่ากับ $\bar{X} = 4.96$, S.D. = 0.06 (ภาคผนวก ค ตาราง 7-11 หน้า 87-101)

1.8 จากนั้นบันทึกผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ แล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแผนการจัดการเรียนรู้

1.9 ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลอง (Try out) เพื่อหาคุณภาพกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำเสนอผลที่ได้จากการทดลองใช้แผนการจัดการเรียนรู้ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงแก้ไข

1.11 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2) การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ มีขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ แนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 สร้างตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ดังตาราง 3

ตาราง 3 ตารางวิเคราะห์ข้อสอบตามพฤติกรรมการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

เนื้อหา	พฤติกรรมการเรียนรู้						รวม
	รู้-จำ	เข้าใจ	นำไปใช้	วิเคราะห์	สังเคราะห์	ประเมิน	
ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งของเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	7	3	-	-	-	-	10
ลักษณะคำประพันธ์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	1	2	1	1	-	-	5
เนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	2	-	-	8	-	-	10
คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	1	-	-	3	-	1	5
คุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	-	1	1	6	-	2	10
รวม	11	6	2	18	0	3	40

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยสร้างเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ที่แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียวให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมทั้งหมด 1 ฉบับ จำนวน 40 ข้อ

2.5 นำแบบทดสอบเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบการใช้ภาษา และความถูกต้องของข้อคำถาม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา

2.6 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

ท่านที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย รศ.น.ท.ดร.วัฒน์ชัย หมั่นยิ่ง

ท่านที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผศ.ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส

ท่านที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย นายทัพไทย ต้นดีอำไพ

ท่านที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล นางชุติมา สุวรรณชื่น

ท่านที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี นายศิริชัย สุโกชน

เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษาและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

โดยใช้เกณฑ์กำหนดคะแนนความคิดเห็นของพวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543, หน้า 117) ดังนี้

คะแนน +1 สำหรับข้อความที่แน่ใจว่าสอดคล้องกับ

จุดประสงค์ข้อนั้น

คะแนน 0 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับ

จุดประสงค์ข้อนั้นหรือไม่

คะแนน -1 สำหรับข้อความที่ไม่แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับ

จุดประสงค์ข้อนั้น

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.05 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีแล้ว พบว่า มีค่าดัชนีความสอดคล้องมีค่า (IOC) ระหว่าง 0.50-1.00 ทุกข้อ (ภาคผนวก ข ตาราง 12 หน้า 124-125)

2.7 นำแบบทดสอบที่มีความสอดคล้องเหมาะสมจำนวน 40 ข้อไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก จำนวน 1 ห้องเรียน ที่ผ่านการเรียนเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีมาแล้ว

2.8 ตรวจแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยให้คะแนนข้อที่ถูก ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ผิดหรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน และนำผลคะแนนมาหาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) โดยพิจารณาจากเกณฑ์ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และพิจารณาจากเกณฑ์ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ที่ผ่านเกณฑ์มีค่าความยากง่ายตั้งแต่ 0.33-0.70 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.12-0.89 (ภาคผนวก ง ตาราง 13 หน้า 127-128)

2.9 คัดเลือกแบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ ที่ผ่านเกณฑ์กำหนด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) มีค่าเท่ากับ 0.95 (ภาคผนวก ง ตาราง 13 หน้า 127-128)

2.10 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ได้นำมาจัดทำเป็นแบบทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ และหลังการจัดการเรียนรู้ซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันแต่สลับข้อและสลับตัวเลือก

2.11 นำแบบทดสอบมาใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3) แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ร่วมกับสื่อประสม มีขั้นตอนดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน ทั้งรูปแบบ วิธีการและขั้นตอนในการสร้าง แบบประเมินความพึงพอใจ

3.2 วางโครงสร้างคำถามหรือแนวคำถาม และสร้างคำถามโดยการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของนักเรียนจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการ เรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประเมิน ค่า 5 ระดับ ตามหลักการของ ลิเคอร์ท (Likert) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543, หน้า 107-108) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจและแปลผลข้อมูลดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543 หน้า 113) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50-5.00 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50-4.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50-3.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50-2.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.49 หมายถึง มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมของแบบสอบถาม

3.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ได้แก่

ท่านที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย รศ.น.ท.ดร.วัฒน์ชัย หมั่นยิ่ง

ท่านที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ผศ.ดร.ทรงภพ ขุนมธูรส

ท่านที่ 3 ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย นายทัพไทย ตันต้ออำไพ

ท่านที่ 4 ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล นางชุติมา สุวรรณชื่น

ท่านที่ 5 ผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยี นายศิริชัย สุโกชน์

เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง(Index of Item Objective Congruence: IOC) เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามไม่มีความสอดคล้องกับ

นิยามศัพท์เฉพาะ

โดยค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้องกันในเกณฑ์ที่ยอมรับได้

3.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขั้นทดลอง

1.1 ทดสอบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ใช้เวลา 1 คาบ 55 นาที

1.2 ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีโดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ใช้เวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 คาบ รวม 8 คาบ

1.3 ทดสอบความรู้หลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) หลังจากเสร็จสิ้นการจัดการเรียนรู้อย่างสมบูรณ์โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งเป็นชุดเดียวกันกับที่ใช้ทดสอบก่อนเรียนแต่สลับข้อสลับตัวเลือกใช้เวลา 1 คาบ คาบละ 55 นาที

2. ขั้นหลังการทดลอง

2.1 นำผลจากการทดสอบก่อน - หลังการทดลอง มาวิเคราะห์โดยกระบวนการทางสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

2.2 หลังจากนักเรียนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

3. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การดำเนินการทำวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การตรวจสอบคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ใช้สถิติ ดังนี้

1.1 การหาความยาก

1.2 การหาค่าอำนาจจำแนก

1.3 การหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (KR20)

1.4 การวิเคราะห์ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบที่ตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาไทย ด้านการสอนภาษาไทยและด้านการวัดและประเมินผลใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยใช้สูตรของโลวินเนลลีและแฮมเบลตัน การพิจารณาค่า IOC จะต้องมีความมากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 จึงจะถือว่าสอดคล้องกัน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยสถิติทดสอบทีแบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มเดียว (t-test one sample)

4. การวิเคราะห์ข้อมูลของระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ด้วยสถิติ ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับเกณฑ์คะแนนเฉลี่ยของคุณภาพอาศัยเกณฑ์ของตามหลักการของลิเคิอร์ท

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) จากสูตรดังนี้ (มานี แสงหิรัญ, 2553, หน้า 23)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

1.2 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากสูตรดังนี้ (มานี แสงหิรัญ, 2553, หน้า 24)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x$	แทน	ผลรวมคะแนนดิบของนักเรียน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนดิบแต่ละค่ายกกำลังสอง ของนักเรียนแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนทั้งหมด

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความยาก (P) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยใช้สูตรดังนี้ (มานี แสงหิรัญ, 2553, หน้า 30)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากของข้อคำถามแต่ละข้อ
	R	แทน	จำนวนผู้ที่ตอบข้อคำถามนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนผู้เข้าสอบทั้งหมด

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยใช้สูตรดังนี้ (มานี แสงศิริณ, 2553, หน้า 30)

$$r = \frac{Ru - Rl}{f}$$

เมื่อ r แทน ค่าอำนาจจำแนก

Ru แทน จำนวนคนกลุ่มสูงตอบถูก

Rl แทน จำนวนคนกลุ่มต่ำตอบถูก

f แทน จำนวนคนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำซึ่งเท่ากัน

2.3 การหาค่าความเที่ยง ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
 เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี โดยใช้สูตรของคูเดอร์ KR20 (มานี แสงศิริณ, 2553, หน้า 31)

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right]$$

เมื่อ r_{tt} แทน ค่าความเที่ยง

k แทน จำนวนข้อของแบบทดสอบ

p แทน สัดส่วนจำนวนคนที่ทำข้อนั้นถูก

q แทน สัดส่วนจำนวนคนที่ทำข้อนั้นผิด

s^2 แทน ความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

2.4 หาดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้หรือดัชนีค่า
 ความสอดคล้อง IOC โดยใช้สูตรดังนี้ (มานี แสงศิริณ, 2553, หน้า 29)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหา
 หรือข้อสอบกับจุดประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 การหาค่าที่แบบไม่อิสระต่อกัน (t-test dependent) เพื่อใช้ในการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน (มานี แสงหิรัญ, 2553, หน้า 27)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}} \quad \text{เมื่อ} \quad df = n - 1$$

เมื่อ D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

n แทน จำนวนคู่

df แทน ความเป็นอิสระที่มีค่าเท่ากับ $n - 1$

3.2 การหาค่าที่แบบกลุ่มเดียว (t - test one sample) เพื่อใช้ในการเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 70 ใช้สูตร ดังนี้ (มานี แสงหิรัญ, 2553, หน้า 27)

$$t = \frac{\bar{x} - \mu}{\frac{S_x}{\sqrt{n}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติ

μ แทน เกณฑ์ที่กำหนด

S_x แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนกลุ่มทดลอง

n แทน ขนาดของกลุ่มทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีลำดับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ดังตาราง 4

ตาราง 4 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	36	30	18.31	3.63	11.30*	.00
หลังเรียน	36	30	23.42	2.17		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า การจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 23.42 (SD = 2.17) สูงกว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 18.31 (SD = 3.63) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ภาคผนวก ฉ ตาราง 14 หน้า 138-139)

ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสมกับเกณฑ์ร้อยละ 70

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 ดังตาราง 5

ตาราง 5 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	เกณฑ์	\bar{X}	S.D.	% of Mean	t	Sig.
หลังเรียน	36	30	21	23.42	2.17	78.06	6.68*	.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยถึงเกณฑ์ร้อยละ 70 เทียบเท่ากับ 21 คะแนน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 23.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.06 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (ภาคผนวก ช ตาราง 15 หน้า 141-142)

ตอนที่ 3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

การวิเคราะห์ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้สรุปดังตาราง 6

ตาราง 6 แสดงผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับความพึงพอใจ
ด้านการจัดการเรียนรู้			
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.31	0.58	มาก
2. นักเรียนสามารถทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้	3.78	0.72	มาก
3. นักเรียนทำงานสำเร็จโดยการร่วมมือกันของนักเรียนทุกคน	4.11	0.62	มาก
4. นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่	4.11	0.82	มาก
5. นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน	4.00	0.63	มาก
รวม	4.06	0.67	มาก
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้			
6. บรรยากาศในการเรียนรู้มีความน่าสนใจ	4.03	0.65	มาก
7. ทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน	4.00	0.72	มาก
8. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น	3.86	0.80	มาก
9. ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความไม่เครียด	3.86	0.54	มาก
รวม	3.93	0.67	มาก

รายการประเมิน	\bar{X}	S.D	ระดับความพึงพอใจ
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้			
10. ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น	3.94	0.63	มาก
11. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียน วรรณคดี	4.31	0.58	มาก
12. นักเรียนสามารถสืบค้นความรู้ได้ด้วยตนเอง	3.78	0.72	มาก
13. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และหลักการที่ เรียนได้ด้วยตนเอง	4.11	0.62	มาก
14. ช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ	4.11	0.82	มาก
15. ช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในการหาคำตอบในสิ่ง ที่ตนสนใจ	4.00	0.63	มาก
รวม	4.04	0.66	มาก
รวมเฉลี่ย	4.01	0.66	มาก

จากตาราง 6 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.66) โดยเมื่อพิจารณารายด้านแล้ว พบว่า ด้านที่มีความพึงพอใจสูงสุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.06$, S.D = 0.67) รายการความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.31$, S.D = 0.58) สำหรับด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจรองลงมา คือ ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.04$, S.D = 0.66) รายการความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวรรณคดี ($\bar{X} = 4.31$, S.D = 0.58) สำหรับด้านที่นักเรียนมีความพึงพอใจภาพรวมรายด้านน้อยที่สุด คือ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$, S.D = 0.67) แต่เมื่อพิจารณารายการประเมินพบว่า รายการประเมินความพึงพอใจที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดในด้านนี้ คือ บรรยากาศในการเรียนรู้มีความน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.03$, S.D = 0.65) ซึ่งอยู่ในระดับมาก

บทที่ 5

บทสรุป

การวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เทียบเท่ากับ 21 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.06 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน พบว่าคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.66)

อภิปรายผล

จากการวิจัยการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม พบว่านักเรียนมีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่า นักเรียนได้เรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จำนวน 5 แผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ แผนที่ 1 ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง แผนที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว แผนที่ 3 การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหา แผนที่ 4 การพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม และแผนที่ 5 การพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ร่วมกันสืบค้นข้อมูลร่วมกันเป็นกลุ่ม และสรุปความรู้ด้วยตนเอง และนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นสร้างความสนใจ 2) การสำรวจและค้นหา 3) การอธิบายและลงข้อสรุป 4) การขยายความรู้ และ 5) การประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล หงส์น้อย (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่อง มัทนะพาธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนอกจากนี้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ยังสามารถใช้จัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ ได้เช่นเดียวกัน ดังเช่น งานวิจัยของ อนรรทมพร สุทธิสาร และอัมพร วัจนะ (2564) ได้ดำเนินการวิจัยในเรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5E ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความพึงพอใจของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้แต่ละขั้นตอนในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) จะใช้ควบคู่กับสื่อประสม ภายในสื่อประสมแต่ละเรื่องก็จะประกอบไปด้วย คำชี้แจงในการใช้สื่อประสม เนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี 5 เรื่อง เป็นการออกแบบให้มีความน่าสนใจ ทั้งรูปภาพ สี สัน ขนาดของตัวอักษรและเสียงเพลงประกอบที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ อีกทั้งยังมีลิงก์

ข้อมูลที่นักเรียนสามารถหาความรู้เพิ่มเติมได้ นอกจากนี้ นักเรียนสามารถกลับมาทบทวนความรู้ได้ตลอดเวลาผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ เช่น โทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ ที่สามารถใช้งานในระบบออนไลน์ได้ ทำให้นักเรียนสามารถทบทวนเนื้อหาได้ตลอดเวลา ดังที่ กิดานันท์ มลิทอง (2564, หน้า 291) กล่าวว่า สื่อประสมเป็นสื่อที่เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้คอมพิวเตอร์สามารถผสมผสานระหว่างข้อความ ข้อมูล ตัวเลข ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว และเสียง ตลอดจนระบบโต้ตอบกับผู้ใช้มาผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อส่งเสริมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสาวลักษณ์ ทักษิณากุล (2559) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาบาลีและสันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี หลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70 เทียบเท่ากับ 21 คะแนน พบว่า นักเรียนมีคะแนนค่าเฉลี่ย เท่ากับ 23.42 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 78.06 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เป็นวิธีการสอนที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนสืบค้นและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ดีขึ้นกว่าการฟังบรรยายหรือการท่องจำจากตำราเรียน ซึ่งนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรัญญา เรืองวิเศษ, ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ และวนิดา ผาระนันต์ (2563) ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5E ร่วมกับเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 21.49 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 71.62 และเมื่อเทียบระหว่างเกณฑ์กับคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของณัฐริรา ศุขไพบุลย์ และดาวธา วาระพันธ์ (2559) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของนักเรียนเฉลี่ยร้อยละ 84.00 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D = 0.66) เนื่องจากวิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม เป็นวิธีที่นักเรียนได้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองจากการศึกษาสื่อประสม นักเรียนได้ลงมือค้นคว้าหาความรู้ และปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม ได้มีโอกาสปรึกษาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ทำให้บรรยากาศในการเรียนนั้นผ่อนคลายและสนุกสนาน เนื่องจากครูจะเปิดโอกาสให้นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรมและแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ สอดคล้องกับงานวิจัยของอนุตรา อินทสอน และดุจเดือน ไชยพิชิต (2564) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ชั้น (5E) ร่วมกับเทคนิค TAI ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับงานวิจัยของนิภา กุพงษ์ศักดิ์ (2560) ได้ทำวิจัยเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์และความพึงพอใจต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน ซึ่งผลการวิจัยพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) การใช้สื่อประสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน และเนื้อหาเรื่องมหเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

1.2 ครูผู้สอนควรให้คำแนะนำและช่วยเหลือระหว่างนักเรียนปฏิบัติกิจกรรมการสืบเสาะหาความรู้ (5E) และควรแนะนำแหล่งค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมให้แก่นักเรียน

1.3 ครูผู้สอนควรจัดเตรียมห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน และชี้แจงกิจกรรมการเรียนรู้ก่อนเริ่มเรียนให้นักเรียนเข้าใจ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสมมาทดลองกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ในรายวิชาภาษาไทยเรื่องอื่น ๆ

2.2 ควรนำวิธีการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสมไปศึกษากับตัวแปรอื่น ๆ เช่น การแต่งคำประพันธ์ การอ่านอย่างมีวิจารณ์ญาณ การอ่านจับใจความสำคัญ เป็นต้น

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยวิธีการสอนแบบอื่น ๆ เช่น แบบโครงงาน แบบจิ๊กซอว์ เป็นต้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2551). *วรรณคดีวิภังค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
สกสค. ลาดพร้าว.
- กิดานันท์ มลิทอง. (2559). *สื่อการสอนและการบริหารจัดการเทคโนโลยีทางการศึกษา*.
กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.
- กิตติพงษ์ ดารักษ์. (2564). การสอนวรรณคดียุคปฏิรูปการศึกษาไทย. สืบค้นเมื่อ
วันที่ 26 พฤษภาคม 2564 จาก <https://www.mcu.ac.th/article/detail/14229>.
- กุลธิดา ขุนทอง. (2563). การใช้ QR Code จัดการเรียนรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้แบบ 5E
เรื่อง รู้เท่าทันสังคมออนไลน์ ของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารครูสภา
วิทยาจารย์*. 1 (3) : 44-53.
- กุลลาบ มัลลิกะมาส. (2554). *วรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จันทน์ จันทร์เขียว, วิจิตรา โพธิสาร และพิศขานันท์ สนธิธรรม. (2562). การประยุกต์ใช้สื่อประสม
ผ่านกระบวนการสังเคราะห์คิดพจน์ สุภาษิตคำพังเพยในวรรณคดีบทละครเสภาเรื่อง
ขุนช้างขุนแผน. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*.
21 (2) : 187-200.
- จิตตินันท์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2555). *การพัฒนาองค์ความรู้และสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
ครอบครัวศึกษา : ครอบครัวแบบพอเพียง ระยะที่ 2*. นนทบุรี
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- จู่ไรรัตน์ ลักษณะศิริ และชุมสาย สุวรรณชมพู่. (2554). *วรรณคดีไทยสำหรับครู*. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยวงศ์ พรหมวงศ์. (2540). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาการสอน*. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- ณัฐริรา ศุขไพบูลย์ และดาวธดา วีระพันธ์. (2559). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
วิชาภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิจัยและพัฒนา
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*. 11 (2) :
259-268.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ณิรุช นรินทร์. (2557). ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูโรงเรียนศรีเมือง
สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1. งานนิพนธ์ กศ.ม.
บริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพย์รัตน์ มั่งกรทอง. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยาด้วยการจัดการเรียนรู้
แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค
STAD สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วารสารวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 8 (1) : 842-855.
- ทิตนา แคมมณี. (2546). วิธีการสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นรรชต์ ผืนเชียร. (2564). การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E). สืบค้นเมื่อวันที่ 26
พฤษภาคม 2564, จาก [https://www.truelookpanya.com/blog/content/82385/-
blog-teamet-](https://www.truelookpanya.com/blog/content/82385/-blog-teamet-).
- น้ำริน เทียมแก้ว. (2556). ความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของสำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ประจำปีการศึกษา 2555. มหาสารคาม : สำนักวิทยบริการ
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นิภา กุ้พงษ์ศักดิ์ (2560). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยเพื่อการสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ
ต่อวิธีการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. 11 (1) : 55-67.
- บุญเหลือ เทพสุวรรณ, ม.ล. (2554). เบิกทางวรรณคดีศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย
คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประสรวงค์ ดันติเสนาะ. (2564). การบรรยายหัวข้อกลยุทธ์การสอนภาษาไทยในศตวรรษที่ 21.
(เอกสารการบรรยาย). สืบค้นเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2564.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพฯ.
- พรพิมล หงส์น้อย. (2559). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่อง มัทนะพาธา
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E).
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. การสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พร้อมเพื่อน จันทน์นวล และนิภาพร เฉลิมนิรันดร. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกม Kahoot
เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้อรรณคดีไทย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
15 (2) : 92-100.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2543). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภนิดา ชัยปัญญา. (2541). *การวัดความพึงพอใจ*. กรุงเทพฯ : แสงอักษร.
- ภาสกร เกิดอ่อน และคณะ. (2559). *วรรณคดีและวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2557). เอกสารการสอนชุดวิชา 15335 การวิจัยทางนิเทศศาสตร์. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มะลิวัลย์ พรนิคม, มณฑิยา ชมดอกไม้ และลัดดา สุขปรีดี. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่านวรรณคดีไทยโดยใช้เทคนิค CIRC สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 14 (65) : 71-88.
- มานี แสงหิรัญ. (2553). สถิติที่ใช้บ่อยสำหรับการวิจัยในชั้นเรียน. *วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์*. 8 (2) : 19 – 32.
- โยธิน แสงดี. (2551). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพฯ : ศูนย์ศึกษาและฝึกอบรมการวิจัย.
- ระพีพรรณ พิริยะกุล. (2555). *เทคโนโลยีสื่อประสมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2540). *ความรู้ทั่วไปทางภาษาและวรรณกรรม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาภาษาไทย และภาษาตะวันออก มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งทิพย์ มีสำลี, บุญเรือง ศรีเหรียญ และชาติรี เกิดธรรม. (2557). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะโดยใช้สื่อประสมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*. 8 (2) : 109-122.
- วารินทร์ รัศมีพรหม. (2552). *การออกแบบและพัฒนาระบบการสอน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2529). *วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วิภา กงกะนันทน์. (2556). *วรรณคดีศึกษา*. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของ สกสค.
- ศรัญญา เรืองวิเศษ, ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ และวนิดา ผาระนัต (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี และความสามารถด้านการคิดแก้ปัญหาโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5E ร่วมกับเทคนิค STAD ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*. 7 (2) : 347-362.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิริจัตราภรณ์ ศิลปะ. (2547). *การพัฒนาสื่อประสมรวมร่วมกับการเรียนแบบ ซี ไอ อาร์ ซี เรื่องการสะกดคำไม่ตรงตามมาตราตัวสะกดแม่กด วิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. เทคโนโลยีและการสื่อสาร คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ศุภวาลย์ ปัญญาบัณฑิตกุล, มารศรี กลางประพันธ์ และสมเกียรติ พลละจิตต์. (2558). การพัฒนาทักษะการอ่าน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้หนังสือส่งเสริมการอ่านร่วมกับการเรียนรู้แบบร่วมมือ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 12 (57) : 21-30.
- สถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ. (2562). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2563. สุโขทัย : โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก.
- สมบัติ การจนารักพงศ์ และคณะ. (2549). *เทคนิคการจัดการเรียนรู้แบบ 5E ที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง: กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.
- สาโรช ไศภีรักษ์. (2551). *กระบวนการวิจัยทางเทคโนโลยีการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สิริพัชร์ เจริญวิโรจน์. (2552). *การสอนระดับประถมศึกษา 2*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สุจรีต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์ทรัพย์. (2538). *วิธีสอนภาษาไทยระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชามัธยมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุนันท์ อัญชลินุกูล และคณะ. (2553). *คู่มือฝึกอบรมภาษาไทย : ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุภัทรพงศ์ รวงผึ้งรุ่งโรจน์, วิมลรัตน์ จตุรานนท์ และสิรารวรรณ จรัสรวีวัฒน์. (2564). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้วรรณคดีไทย โดยประยุกต์ใช้ทักษะการสร้างความรู้ด้วยตนเองและทักษะการเรียนรู้แบบร่วมมือเพื่อส่งเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา*. 6 (1) : 48-68.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- เสาวลักษณ์ ทักษิณากุล. (2559). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง คำภาษาบาลีและ
สันสกฤตในภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้สื่อประสม.
วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. การสอนภาษาไทย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อนรรฆพร สุทธิสาร และอัมพร วัจนะ. (2564). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วิชาวิทยาศาสตร์
เรื่อง เซลล์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา
ความรู้ 5E. วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 11 (1) :
244-259.
- อนุตรา อินทสอน และดุจเดือน ไชยพิชิต (2564). การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ด้วย
การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะ 5 ชั้น (5E) ร่วมกับเทคนิค TAI ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 4. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 6 (7) : 142-159.
- อุไรวรรณ ปานีสงค์, จิต นวนแก้ว และสุมาลี เลี่ยมทอง. (2560). การจัดการเรียนรู้โดยใช้
กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (5E) เสริมด้วยเทคนิคการจัดแผนผังมโนทัศน์เรื่องชีวิตกับ
สิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*. 11 (1) : 134-147.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญในการประเมินและตรวจสอบเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ ได้แก่

1. รองศาสตราจารย์ นาวาโท ดร.วัฒน์ชัย หมั่นยิ่ง
อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ชุนมธุรส
อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. นายศิริชัย สุโกชน์
รองผู้อำนวยการ วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก
สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองสวรรคโลก
4. นางชุติมา สุวรรณชื่น
ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองสวรรคโลก
5. นายทัพไทย ดันดีอำไพ
ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนอุตรดิตถ์
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย

มหาวิทยาลัยสุรินทร์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย, งานวิชาการ, โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๕๓๒

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.วิมลชัย หมั่นยิ่ง

ด้วย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร รหัสประจำตัว บม๐๙๐๔๑๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง "การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม" เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชาญปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย งานวิชาการ โทร. ๘๘๒๗

ที่ อว.๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๕๓๒

วันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทรงภพ ขุนมธุรส

ด้วย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร รหัสประจำตัว ๒๓๐๙๐๔๑๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาคูตม)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๕๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณศิริชัย สุโกชน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๔๑๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นายณัฐศิษฐ์ ถาวร

โทร. ๐๘-๔๘๑๕-๑๙๐๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๕๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณชุติมา สุวรรณชื่น

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร รหัสประจำตัว ๖๓๐๙๐๔๑๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างดียิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุตม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๙๖-๘๘๒๖

๒. นายณัฐศิษฐ์ ถาวร

โทร. ๐๘-๔๘๑๕-๑๙๐๘

ที่ อว ๐๖๐๓.๐๒/ว ๓๕๓๒

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร
อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

เรียน คุณทัฬหายุ ตันติอำไพ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. โครงร่างการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร รหัสประจำตัว ๒๓๐๙๐๔๑๑ นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้ทำการค้นคว้าอิสระ เรื่อง “การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา วิชญาปกรณ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

ในการค้นคว้าอิสระเกี่ยวกับเรื่องนี้ บัณฑิตวิทยาลัย พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องนี้เป็นอย่างยิ่ง จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ ดังแนบมาพร้อมนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อนามัย นาอุดม)
รองคณบดีฝ่ายวิชาการ ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร

๑. งานวิชาการ บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๗

โทรสาร ๐-๕๕๕๖-๘๘๒๖

๒. นายณัฐศิษฐ์ ถาวร

โทร. ๐๘-๕๘๑๕-๓๙๐๘

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

**แบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย
เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)**

คำชี้แจง

1. แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

2. โปรดพิจารณาแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความถูกต้องของเนื้อหา ตามหลักวิชาการ เสนอความคิดเห็น และประเมินว่ามีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ดังนี้

5	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับมาก
3	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมน้อย
1	หมายถึง	มีความเหมาะสมในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

3. เมื่อท่านพิจารณาและทำการประเมินตามรายการที่กำหนดไว้แล้ว ขอความกรุณาโปรดให้ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติมในส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่กรุณาให้ข้อมูลและ
ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย
ผู้วิจัย นายณัฐศิษฐ์ ถาวร
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
Email : natthasitt63@nu.ac.th

โทร. 0848151908

แผนการจัดการเรียนรู้

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
1	ด้านเนื้อหา						
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ						
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุมตัวชี้วัด						
2	จุดประสงค์การเรียนรู้						
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด						
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ						
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย						
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้						
	2.5 สามารถวัดและประเมินผลได้						
3	สาระการเรียนรู้						
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้						
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับหลักวิชาการ						
4	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม						
	4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และ เนื้อหาสาระ						
	4.2 กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการอ่านเชิง วิเคราะห์ของผู้เรียน						
	4.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ ขั้นตอนครบถ้วน						
	4.4 จำนวนชั่วโมงในการทำกิจกรรมมีความ เหมาะสม						
	4.5 กิจกรรมและภาระงานเหมาะสมกับผู้เรียน						

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับคะแนน					ข้อเสนอแนะ
		5	4	3	2	1	
5	สื่อและแหล่งเรียนรู้						
	5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ และเนื้อหาที่เรียน						
	5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้						
6	กระบวนการวัดและประเมินผล						
	6.1 วิธีวัดและเครื่องมือสอดคล้องกับจุดประสงค์						
	6.2 วิธีวัดและเครื่องมือวัดเหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์						
	6.3 มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมีความเป็นไปได้						

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ประเมิน

(.....)

ตำแหน่ง

ภาคผนวก ค
ผลการพิจารณาความเหมาะสมขอแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ตาราง 7 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					(\bar{x})	$(S. D)$	ระดับความเหมาะสม
		ของผู้เชี่ยวชาญ							
		1	2	3	4	5			
1	ด้านเนื้อหา	5	5	4	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ								
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุม ตัวชี้วัด	5	5	5	4	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.80	0.45	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด								
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการ เรียนรู้ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.5 สามารถวัดและประเมินผล ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้								
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับ หลักวิชาการ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
6.2	วิธีวัดและเครื่องมือวัด เหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3	มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมี ความเป็นไปได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
	ภาพรวม						4.93	0.15	มากที่สุด

ตาราง 8 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					(\bar{x})	$(S. D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
		1	2	3	4	5			
1	ด้านเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ								
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุม ตัวชี้วัด	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.90	0.22	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด								
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	2.5 สามารถวัดและประเมินผลได้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.84	0.36	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้								
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับหลัก วิชาการ	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.90	0.22	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
6.2	วิธีวัดและเครื่องมือวัด เหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3	มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมี ความเป็นไปได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
	ภาพรวม						4.94	0.13	มากที่สุด

ตาราง 9 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหา

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					(\bar{x})	$(S. D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)							
		1	2	3	4	5			
1	ด้านเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ								
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุม ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด								
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.5 สามารถวัดและประเมินผลได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้								
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับหลัก วิชาการ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
6.2	วิธีวัดและเครื่องมือวัด เหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3	มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมี ความเป็นไปได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
	ภาพรวม						5.00	0.00	มากที่สุด

ตาราง 10 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S. D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
		1	ด้านเนื้อหา	5	5	5			
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ								
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุม ตัวชี้วัด	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด								
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.5 สามารถวัดและประเมินผลได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้								
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับหลัก วิชาการ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
6.2	วิธีวัดและเครื่องมือวัด เหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
6.3	มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมี ความเป็นไปได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
	ภาพรวม						5.00	0.00	มากที่สุด

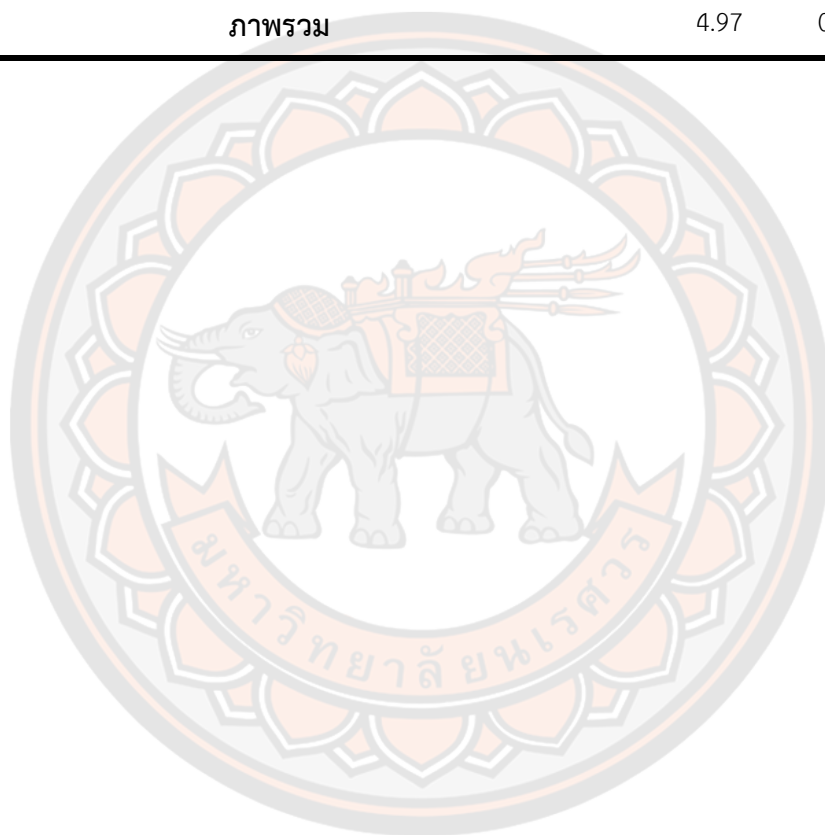

ตาราง 11 แสดงผลการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S. D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
1	ด้านเนื้อหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	1.1 กระชับ แสดงถึงสาระสำคัญ								
	1.2 เหมาะสมและครอบคลุม ตัวชี้วัด	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.90	0.22	มากที่สุด
2	จุดประสงค์การเรียนรู้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	2.1 สอดคล้องกับตัวชี้วัด								
	2.2 สอดคล้องกับสาระสำคัญ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.3 มีความชัดเจนและเข้าใจง่าย	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.4 สามารถนำไปใช้จัดการเรียนรู้ ให้บรรลุ วัตถุประสงค์ได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	2.5 สามารถวัดและประเมินผลได้	4	5	5	5	5	4.80	0.45	มากที่สุด
	รวม						4.92	0.18	มากที่สุด
3	สาระการเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	3.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้								
	3.2 ถูกต้องและสอดคล้องกับหลัก วิชาการ	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
4	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหา	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
		ความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม							
	4.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์การ เรียนรู้และ เนื้อหาสาระ								
	4.2 กิจกรรมส่งเสริมกระบวนการ อ่านเชิง วิเคราะห์ของผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ เป็นไปตามลำดับขั้นตอนครบถ้วน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.4 จำนวนชั่วโมงในการทำ กิจกรรมมีความเหมาะสม	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	4.5 กิจกรรมและภาระงาน เหมาะสมกับผู้เรียน	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
5	สื่อและแหล่งเรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	5.1 สอดคล้องกับจุดประสงค์ และ เนื้อหาที่เรียน								
	5.2 สอดคล้องกับกิจกรรมการ เรียนรู้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
6	กระบวนการวัดและประเมินผล	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	6.1 วิธีวัดและเครื่องมือสอดคล้อง กับจุดประสงค์								
	6.2 วิธีวัดและเครื่องมือวัด เหมาะสมกับทักษะการอ่านเชิง วิเคราะห์	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น ของผู้เชี่ยวชาญ (คนที่)					(\bar{x})	$(S.D.)$	ระดับ ความ เหมาะ สม
		1	2	3	4	5			
6.3	มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจนและมี ความเป็นไปได้	5	5	5	5	5	5.00	0.00	มากที่สุด
	รวม						5.00	0.00	มากที่สุด
	ภาพรวม						4.97	0.06	มากที่สุด

ภาคผนวก ค

แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้
แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท32102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง เวลา 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท5.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จะต้องเขียนกรอบแนวคิดจากการอ่านความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายความเป็นมาและประวัติผู้แต่งของเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (k)
2. นักเรียนสามารถเขียนแผนผังสรุปความเป็นมาประวัติผู้แต่งของเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (P)
3. นักเรียนเห็นคุณค่าของการทำงานร่วมกัน (A)

4. สาระการเรียนรู้

การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น

- วรรณคดีในบทเรียน

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. ใบงานสรุปความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง
2. กิจกรรมกลุ่ม นำเสนอความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน และชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับ เรื่องนิทานชาดก และเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก

2. ครูให้นักเรียนชมคลิปเรื่องพระเวสสันดร จากลิงก์

<https://www.youtube.com/watch?v=HlbEMbNtjd8&t=333s>

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คนคลุกกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน จากนั้นครูแจ้งให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทราบว่า นักเรียน จะต้องศึกษาความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

2. นักเรียนศึกษาความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จาก บทเรียนสื่อประสมที่ครูมอบหมายให้

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นแผนผังความคิดลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ให้

2. นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ครูให้เพื่อนกลุ่มที่ไม่ได้นำเสนอร่วมอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี พร้อมกับตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

1. นักเรียนทำใบงานเรื่องความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เสร็จแล้วส่งครูตรวจ

2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เรื่อง ความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเรียนสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ตอนที่ 1 ความเป็นมาและประวัติผู้แต่ง
2. เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?v=HlbEMbNtjd8&t=333s>

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงานเรื่องความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ใบงานเรื่องความเป็นมาและประวัติผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐศิษฐ์ ถาวร)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท32102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว เวลา 1 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

ท 5.1 ม.4-6/6 ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นวรรณคดีที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนาที่มีคุณค่าจึงได้กำหนดให้นำมาใช้เป็นบทอาขยาน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงในการสร้างงานอื่นได้

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะคำประพันธ์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ได้ (K)
2. นักเรียนสามารถท่องจำบทอาขยานได้ (P)
3. นักเรียนบอกคุณค่าของบทอาขยานได้ (A)

4. สาระการเรียนรู้

บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า

- บทอาขยานตามที่กำหนด

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. การอ่านออกเสียงบทอาขยาน
2. กิจกรรมกลุ่ม ศึกษาลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว

6. กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนากับนักเรียนในเรื่องชนิดของบทร้อยกรอง และถามนักเรียนว่าจุดเด่นของบทร้อยกรองแต่ละชนิดเป็นอย่างไร
2. ครูเปิดบทอาขยานหลักเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จากลิงก์ Youtube ให้นักเรียนฟัง <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=NHVOG5GRRto>
3. ครูถามนักเรียนว่าบทอาขยานที่ฟังไปแต่งด้วยคำประพันธ์ชนิดใด

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คนคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ใช้กลุ่มเดิมจากคาบก่อนหน้านั้น และมอบหมายให้นักเรียนศึกษาลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว
2. นักเรียนศึกษาศึกษาลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาวและฝึกอ่านออกเสียงบทอาขยานจากบทเรียนสื่อประสมที่ครูมอบหมายให้

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปลักษณะเด่นของคำประพันธ์ประเภทร่ายยาวลงในสมุด
2. ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนอธิบายลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาวที่หน้าชั้นเรียน และให้เพื่อนร่วมชั้นเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

1. ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว
2. ครูแนะนำวิธีการอ่านออกเสียงคำประพันธ์ประเภทร่ายยาวเป็นทำนองเสนาะ

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านบทอาขยานเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เป็นทำนองเสนาะ
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เรื่องลักษณะคำประพันธ์ประเภทร่ายยาว และการอ่านออกเสียงบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเรียนสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ตอนที่ 2 ลักษณะคำประพันธ์ ประเภทร้อยยาว
2. เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?app=desktop&v=NHVOG5GRRto>

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ประเมินการท่องบทอาขยาน	แบบประเมินการท่องบทอาขยาน	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐศิษฐ์ ถาวร)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท32102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พินิจคุณค่าด้านเนื้อหา เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.4-6/1 วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จะต้องวิเคราะห์วิจารณ์เรื่องตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น และจำเป็นต้องรู้คำศัพท์ที่ปรากฏอยู่ในเรื่อง เพื่อความเข้าใจในเนื้อหา

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (K)
2. นักเรียนสามารถสรุปเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (P)
3. นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (P)
4. นักเรียนรู้สามารถทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม (A)

4. สาระการเรียนรู้

หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีเบื้องต้น

- จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดี	- การพิจารณารูปแบบของวรรณคดี
- การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดี	- การวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. ใบงาน การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. กิจกรรมกลุ่ม การแสดงบทบาทสมมติเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนจากนั้นติดบัตรคำจากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี บนกระดานแล้วให้นักเรียนร่วมกันบอกความหมายของคำ
2. ครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม
3. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด “นักเรียนคิดว่าการรู้ความหมายของคำ ประโยค มีผลดีต่อการศึกษาเรื่องนั้นๆ อย่างไร”

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คนคละกันตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ใช้กลุ่มเดิมจากคาบก่อนหน้านั้น และมอบหมายให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ในประเด็นต่อไปนี้

- วิเคราะห์โครงเรื่อง
- วิเคราะห์แก่นเรื่อง
- วิเคราะห์ตัวละคร
- วิเคราะห์ฉากและบรรยากาศ
- วิเคราะห์บทสนทนา

2. นักเรียนศึกษาเนื้อหาและการพินิจคุณค่าเนื้อหา จากบทเรียนสื่อประสมที่ครูมอบหมายให้

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปคุณค่าด้านเนื้อหาในประเด็นที่ครูกำหนดและสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอ
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเตรียมการแสดงบทบาทสมมุติเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เพื่อแสดงในคาบถัดไป

คาบที่ 2

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียนและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนในครั้งก่อน
2. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของตัวละครในเรื่อง

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมาแสดงบทบาทสมมติ เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. นักเรียนทำใบงานที่ 2 การพินิจคุณค่าด้านเนื้อหา เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง และคุณค่าด้านเนื้อหา

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเรียนสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ตอนที่ 3 พินิจคุณค่าด้านเนื้อหา
2. เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?v=sko5aL5XRjM&t=292s>

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงาน เรื่องการพินิจ คุณค่าด้านเนื้อหา เรื่องมหา เวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ใบงาน เรื่องการพินิจคุณค่าด้าน เนื้อหา เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน กลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่าน เกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐศิษฏ์ ถาวร)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท32102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 พินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

ท 5.1 ม.4-6/4 สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จะต้องวิเคราะห์ลักษณะเด่น ประเมินคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม และสังเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากการอ่าน เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (K)
2. นักเรียนสามารถเขียนสรุปคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (P)
3. นักเรียนมีมารยาทในการทำงานร่วมกัน (A)

4. สาระการเรียนรู้

1. การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
2. การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดี
 - ด้านสังคมและวัฒนธรรม
3. การสังเคราะห์วรรณคดี

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

1. กิจกรรมกลุ่ม พินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

1. ครูสนทนากับนักเรียนเรื่อง ความรักระหว่างแม่กับลูก
2. ครูสุ่มนักเรียน 2 คน ออกมาเล่าเกี่ยวกับความประทับใจที่มีต่อความรักของแม่
3. ครูให้นักเรียนสรุปเนื้อหาเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี เพื่อทบทวนความรู้
4. นักเรียนตอบคำถามกระตุ้นความคิด “ในสังคมปัจจุบันมีแม่อย่างพระมัทรีหรือไม่ เพราะเหตุใด”

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน กระจายตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลางค่อนข้างอ่อน และอ่อน ใช้กลุ่มเดิมจากคาบก่อนหน้านั้น และมอบหมายให้นักเรียนศึกษาคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมจากเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ในประเด็นต่อไปนี้
 - ลักษณะเด่นของเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตไทย
 - คุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม
 - ข้อคิดที่ได้
2. นักเรียนศึกษาเนื้อหาและการพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม จากบทเรียนสื่อประสมที่ครูมอบหมายให้

คาบที่ 2

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรมในประเด็นที่ครูกำหนดลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ให้
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอความรู้หน้าชั้นเรียนครูตรวจสอบความถูกต้องและอธิบายเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

1. ครูอธิบายขยายความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการเทศมหาชาติ
2. นักเรียนชมตัวอย่างการเทศมหาชาติจากวิดีโอ

<https://www.youtube.com/watch?v=bkaHqBCRkSY&t=1936s>

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

1. นักเรียนทำใบงานเรื่องการพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเรียนสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ตอนที่ 4 พินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม
2. เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?v=bkaHqBCRkSY&t=1936s>

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงาน เรื่องการพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ใบงาน เรื่องการพินิจคุณค่าด้านสังคมและวัฒนธรรม เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐศิษฐ์ ถาวร)

แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย รายวิชา ภาษาไทย 4 รหัสวิชา ท32102
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 พินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เวลา 2 คาบ

1. มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็นวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.4-6/3 วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี จะต้องวิเคราะห์ลักษณะเด่น ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์

3. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. นักเรียนสามารถอธิบายคุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (K)
2. นักเรียนสามารถเขียนสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรีได้ (P)
3. นักเรียนมีมารยาทในการทำงานร่วมกัน (A)

4. สาระการเรียนรู้

1. การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดี
 - ด้านวรรณศิลป์
3. การสังเคราะห์วรรณคดี

5. ชิ้นงาน/ภาระงาน

- กิจกรรมกลุ่ม พินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

6. กิจกรรมการเรียนรู้

คาบที่ 1

ขั้นที่ 1 การสร้างความสนใจ (Engagement)

1. ครูทักทายนักเรียนและสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์
2. ครูให้นักเรียนฟังเพลงสี่กษัตริย์เดินดงจาก youtube
3. ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้ภาษาในบทเพลงที่ได้ฟังไป

ขั้นที่ 2 การสำรวจและค้นหา (Exploration)

1. ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน กระจายตามความสามารถ คือ เก่ง ปานกลาง ค่อนข้างเก่ง ปานกลาง ค่อนข้างอ่อน และอ่อน ใช้กลุ่มเดิมจากคาบก่อนหน้านั้น และมอบหมายให้นักเรียนศึกษาการพิจารณาคุณค่าวรรณศิลป์
2. นักเรียนศึกษาศึกษาการพิจารณาคุณค่าด้านด้านวรรณศิลป์ จากบทเรียนสื่อประสมที่ครูเตรียมไว้ให้
3. นักเรียนเขียนสรุปการพิจารณาคุณค่าวรรณศิลป์ว่าควรพิจารณาด้านใดบ้างลงในสมุด

คาบที่ 2

ขั้นที่ 3 การอธิบายและลงข้อสรุป (Explanation)

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปคุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ลงในกระดาษที่ครูเตรียมไว้ให้ โดยศึกษาในประเด็นต่อไปนี้
 - การสรรคำ
 - การใช้โวหาร
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคุณค่าด้านวรรณศิลป์ จากเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ที่ได้ร่วมกันศึกษาที่หน้าชั้นเรียน โดยเปิดโอกาสให้เพื่อกลุ่มที่ไม่ได้นำเสนอสามารถซักถามได้กลุ่มละ 1 คำถาม

ขั้นที่ 4 การขยายความรู้ (Elaboration)

- ครูให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นในหัวข้อ “กัณฑ์มัทรีเป็นกัณฑ์ที่มีสำนวนโวหารไพเราะน่าฟังมาก นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่” พร้อมให้นักเรียนยกตัวอย่างประกอบ

ขั้นที่ 5 การประเมินผล (Evaluation)

1. นักเรียนทำใบงานเรื่องการพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
2. นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปองค์ความรู้เกี่ยวกับคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

7. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. บทเรียนสื่อประสม เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ตอนที่ 5 พินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์
2. เว็บไซต์ <https://www.youtube.com/watch?v=8NjoAwfhyMI>

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์
ตรวจใบงาน เรื่องการพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ใบงาน เรื่องการพินิจคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม	ระดับคุณภาพ 2 ผ่านเกณฑ์

บันทึกหลังการสอน

ด้านความรู้

.....

.....

.....

ด้านสมรรถนะของผู้เรียน

.....

.....

.....

ด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

.....

แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ครูผู้สอน
(นายณัฐศิษฏ์ ถาวร)

ตาราง 12 แสดงผลการพิจารณาความสอดคล้องของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี
ไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
7	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
9	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
16	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
19	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
21	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
22	0	1	1	1	1	0.80	ใช้ได้
23	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
25	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้

ข้อที่	คะแนนความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
26	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
27	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
30	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
31	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
32	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
33	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
34	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
35	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
36	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
37	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
38	-1	1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
39	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
40	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 13 แสดงผลการวิเคราะห์ค่าความยาก (P) และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r) ของแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	แปลผลคุณภาพ	ใช้เป็นข้อสอบข้อที่
1	0.53	0.8787	ใช้ได้	ข้อที่ 1
2	0.53	0.8787	ใช้ได้	ข้อที่ 2
3	0.13	-0.0748	ทิ้ง	-
4	0.63	0.6597	ใช้ได้	ข้อที่ 3
5	0.43	0.3717	ใช้ได้	ข้อที่ 4
6	0.47	0.8577	ใช้ได้	ข้อที่ 5
7	0.53	0.5456	ใช้ได้	ข้อที่ 6
8	0.40	0.5783	ใช้ได้	ข้อที่ 7
9	0.40	0.7192	ใช้ได้	ข้อที่ 8
10	0.20	-0.2109	ทิ้ง	-
11	0.77	-0.3840	ทิ้ง	-
12	0.40	0.4856	ใช้ได้	ข้อที่ 9
13	0.63	0.4085	ใช้ได้	ข้อที่ 10
14	0.43	0.7318	ใช้ได้	ข้อที่ 11
15	0.47	0.8263	ใช้ได้	ข้อที่ 12
16	0.43	0.5462	ใช้ได้	ข้อที่ 13
17	0.80	-0.2109	ทิ้ง	-
18	0.53	0.6604	ใช้ได้	ข้อที่ 14
19	0.30	-0.0685	ทิ้ง	-
20	0.43	0.6385	ใช้ได้	ข้อที่ 15
21	0.67	-0.1132	ทิ้ง	-
22	0.37	0.7825	ใช้ได้	ข้อที่ 16
23	0.10	0.3106	ทิ้ง	-
24	0.37	0.7825	ใช้ได้	ข้อที่ 17
25	0.40	0.4856	ใช้ได้	ข้อที่ 18

ข้อที่	ความยาก (P)	ค่าอำนาจ จำแนก (r)	แปรผลคุณภาพ	ใช้เป็นข้อสอบ ข้อที่
26	0.37	0.6148	ใช้ได้	ข้อที่ 19
27	0.43	0.4624	ใช้ได้	ข้อที่ 20
28	0.40	0.6720	ใช้ได้	ข้อที่ 21
29	0.37	0.6863	ใช้ได้	ข้อที่ 22
30	0.40	0.4779	ใช้ได้	ข้อที่ 23
31	0.40	0.4396	ใช้ได้	ข้อที่ 24
32	0.37	0.7825	ใช้ได้	ข้อที่ 25
33	0.43	0.3492	ใช้ได้	ข้อที่ 26
34	0.33	0.5275	ใช้ได้	ข้อที่ 27
35	0.47	0.8184	ใช้ได้	ข้อที่ 28
36	0.70	0.1510	ใช้ได้	ข้อที่ 29
37	0.03	0.2776	ทิ้ง	-
38	0.23	-0.0551	ทิ้ง	-
39	0.47	-0.1973	ทิ้ง	-
40	0.40	0.8143	ใช้ได้	ข้อที่ 30

ภาคผนวก จ
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนมัธยมศึกษาเทศบาลเมืองสวรรคโลก (ก่อนเรียน)

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2. การทำแบบทดสอบให้นักเรียนเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว แล้วทำเครื่องหมาย **X** ลงในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดคือความหมายของชาดก
 - ก. เรื่องของพระพุทธเจ้าก่อนตรัสรู้
 - ข. เรื่องของพระพุทธเจ้าที่มีมาในชาติก่อน ๆ
 - ค. เรื่องของพระพุทธเจ้าที่เสวยพระชาติเป็นพระเวสสันดร
 - ง. เรื่องของพระพุทธเจ้าที่เสด็จไปเทศนาโปรดพระประยูรญาติ

2. เพราะเหตุใดจึงเรียกเรื่องมหาเวสสันดรชาดกว่า “คาถาพัน”
 - ก. เป็นการนำเอาโครงเรื่องมาจากพระไตรปิฎก 1,000 เรื่อง
 - ข. เป็นการนำเอาคาถาบาลีมาร้อยต่อกันได้ 1,000 คาถา
 - ค. เป็นการกล่าวถึงพระโพธิสัตว์ 1,000 ชาติ
 - ง. เป็นการแต่งด้วยร้อย 1,000 บท

3. ข้อใดไม่ใช่ลักษณะของฝนโบกขรพรรษ
 - ก. น้ำฝนมีสีแดงเหมือนสีทองแดง
 - ข. เกิดขึ้นขณะที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้
 - ค. เมื่อตกถึงพื้นจะซึมหายไปไม่นองอยู่
 - ง. ผู้ใดต้องการให้เปียกก็จะเปียก ผู้ใดไม่ต้องการให้เปียกก็จะไม่เปียก

4. เรื่องมหาเวสสันดรชาดกกล่าวถึงการบำเพ็ญบารมีข้อใดเป็นหลัก
 - ก. วิริยบารมี
 - ข. เมตตาบารมี
 - ค. ทานบารมี
 - ง. สัจจบารมี

5. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

- ก. แต่งด้วยกาพย์ยานี 11
- ข. เป็นกัณฑ์ที่ 9 ในมหาเวสสันดรชาดก
- ค. เป็นผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)
- ง. เป็นกัณฑ์ที่แสดงถึงความรักของแม่ที่มีต่อลูก

6. ใครคือผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

- ก. สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
- ข. พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ค. เจ้าพระยาพระคลัง (หน)
- ง. พระเทพโมลี (กลิ่น)

7. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

- ก. เกิดในสมัยกรุงศรีอยุธยา
- ข. ได้รับแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพระยาพระคลังในสมัยรัชกาลที่ 1
- ค. เป็นผู้แต่งเรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี และกัณฑ์ทศพร
- ง. เป็นบุตรของเจ้าพระยาบดินทร์สุนทรฤชชัยกับท่านผู้หญิงเจริญ

8. ข้อใด**ไม่ใช่**ผลงานของเจ้าพระยาพระคลัง (หน)

- ก. สามก๊ก
- ข. ราชาริราช
- ค. สังข์ทอง
- ง. อิเหนาคำฉันท์

9. “รายที่ไม่กำหนดจำนวนคำในวรรคหนึ่ง ๆ แต่ละวรรคจึงอาจมีค่าน้อยมากแตกต่างกันไป การสัมผัส คำสุดท้ายของวรรคหน้าสัมผัสกับคำหนึ่งคำใดในวรรคถัดไป จะแต่งสั้นยาวเท่าไรเมื่อจบนิยามลงท้ายด้วยคำว่า แล้วแล นั้นแล นี้เถิด โน้นเถิด ฉะนั้น ฉะนั้น ฯลฯ” ข้อความต่อไปนี้หมายถึงคำประพันธ์ประเภทใด

- ก. ร่ายสั้น
- ข. ร่ายยาว
- ค. ร่ายสุภาพ
- ง. ร่ายโบราณ

10.จึงตรัสว่าไอ้ไอ้เวลาปานฉะนี้เอ๋ยจะมีติดดิน จวนจะสิ้นคืนค่อนข้างไปเสียแล้วหรืออะไรไม่รู้เลย พระพายรำเพยพัดมารี่เรื่อยอยู่เฉื่อยฉิว.....?

จากบทประพันธ์ข้างต้นนักเรียนจะเลือกเติมข้อความใดให้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

- ก. ทั้งดาวเดือนก็เคลื่อนคล้อยลงลับไม้
- ข. สุดที่แม่จะติดตามเจ้าไปในยามนี้
- ค. ผูลิงค่าบางชะนีที่นอนหลับ
- ง. ออกแม่น้ำให้อ่อนทิวสุดละห้อย

11. ข้อใดกล่าว**ไม่ถูกต้อง**เกี่ยวกับคำประพันธ์เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี

- ก. นิยมใช้เทศน์ในเทศกาลออกพรรษา
- ข. มีภาษาบาลีนำร่ายยาวแต่ละบท
- ค. จบท้ายด้วยโคลงสองสุภาพ
- ง. คำประพันธ์แต่ละบทไม่จำกัดจำนวนคำ และจำนวนวรรค

12. จากคำประพันธ์ที่กำหนดข้อใดคือร่ายยาว

- ก. ทั้งสมเด็จพระนรินทร์เจ้าฟ้าสุราลัย อันเป็นใหญ่ในดาวดึงส์สวรรค์ก็มาโปรยรายทิพย์บุปผากรอง
- ข. ข้าบาทผู้ภักดี ต่อธูลีพระบาทา พร้อมกันถวายอา- เศียรพะพาทแต่เทวัน
- ค. เหล่าข้าคนอัปสร กัมเกศยอกร บังคมพระเทพรังสรรค์
- ง. อันนางอัปสรศรี รำมิติประการใด ขอเทวฤทธิ์ได้ โปรดตำหนิติประทาน

13. มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี สะท้อนให้เห็นเรื่องใดชัดเจนที่สุด
- ความยากลำบากในการใช้ชีวิตอยู่ในป่า
 - ความทุกข์ที่เกิดจากการไม่รู้ความจริง
 - ความจงรักภักดีของภรรยาที่มีต่อสามี
 - ความรักอันยิ่งใหญ่ของแม่ที่มีต่อลูก
14. ข้อความใดแสดงถึงความอดทนของพระนางมัทรี
- ได้แต่มัทรีผู้แสนดีผู้เดียวดอกไม้ไม่รู้จักปลิ้นปลอกพลิกไพล่เอาตัวหนี
 - ไอ้แม่อุ้มท้องประคองเคียงเลี้ยงเจ้ามาก็หมายมั่นสำคัญว่าจะได้อยู่เป็นเพื่อนยาก จะฝากผีฟังลูก ทั้ง 2 คน
 - ถึงที่ไหนจะรักเรียกว่าชอกซอนอุตสาห์เที่ยวไม่ถอยหลังจนเนื้อหนังขวนขาดเป็นริ้วรอย โลหิตไหล ย้อยทุกหย่อมหนาม
 - ตะค่อมเดินเมิลมุงละเมาะไม่มองหมอบ แต่อย่างเหยียบเกรียบกรอบก็เหลียวหลัง พระโสดฟิ่งให้หวาดแว่วว่าสำเนียงเสียงพระลูกแก้วเจ้าบ่นอยู่จึ่งมา
15. ข้อความใดใช้พรรณนาในโอกาสที่แตกต่างจากข้อความอื่น
- เสียงเนียนกรี่รำร้องสำราญริงเรียกคู่ขยับขั้นทั้งจักจั่นพรรณลงโนเรไร้องอยู่หึ่ง ๆ ระเบ็ยโรยโรย โหยสำเนียงตั้งเสียงสังคีตขับประโคนไพร
 - รัศมีพระจันทร์ก็มัวหมองเหมือนหนึ่งจะโศกเศร้าแสนวิโยคเมื่อยามปัจจุสมัยทั้งรัศมีพระสุริยไยทยส่องอยู่รางๆ ขึ้นเรืองฟ้า
 - แสงพระจันทร์ต้นส่องต้องน้ำค้างที่ขังให้ไหลลงหยดย้อย เหมือนหนึ่งน้ำพลอยพริ้วๆ อยู่พรายๆ
 - จะเอาแต่เสียงจักจั่นและเรไร้องนั้นหรือมาต่างแตรสังข์และพิณพาทย์
16. เพราะเหตุใดเทพยดาจึงต้องจำแลงตนมาเป็นพญาพามฤคราษเพื่อขวางทางเสด็จของพระนางมัทรี
- เพื่อถ่วงเวลาให้ชูชกพาสองกุมารเดินทางไปที่ไกล
 - เพื่อไม่ให้พระนางมัทรีกลับมาทันขัดขวางการบำเพ็ญบุตรทาน
 - ต้องการจับพระนางมัทรีกิน เพื่อลงโทษพระเวสสันดร ที่มอบสองกุมารแก่ชูชก
 - ต้องการข่มขู่ให้พระนางมัทรีเกิดความกลัว จะได้ไม่ทอดทิ้งสองกุมารไปไหน

17. “ส่วนเทพเจ้าทั้งสามองค์ได้ทรงฟังพระเสาวนีย์ พระมัทรีเธอไหว้วอนขอหนทาง พระพักตร์นางนองด้วยน้ำพระเนตร เทพเจ้าก็สังเวชในวิญญาน” ข้อความที่ขีดเส้นใต้หมายถึงใคร

- ก. กัณหา ซาลี และนางมัทรี
- ข. พญาพามฤคราชา
- ค. กัณหา ซาลี ชูชก
- ง. พระเวสสันดร พระนางมัทรี กัณหาซาลี

18. ข้อใด*ไม่มี*คำที่กล่าวถึงพระเวสสันดร

- ก. อัมมहाबुरुषราชชาติอาชาไนยเชื้อจีนวงศ์ ทรงบำเพ็ญเพิ่มโพธิสมภาร
- ข. เมื่อได้สดับคำพระราชสามีบริภาษนางานาง ที่ความโศกก็เสื่อมสร้างสงบจิตเพราะเจ็บใจ
- ค. นางจึงเซซังเข้าไปสู่พระอาศรมบังคมบาทพระภัสดา
- ง. ร้องสาธุการสรรเสริญเจริญทานบารมีทั้งสมเด็จพระจอมอมรินทร์เจ้าฟ้าสุราลัย

19. ข้อใดกล่าวถึงสิ่งของเครื่องใช้

- ก. ถ้าจะคลี่คลายขยายมรคาก็ได้สืบท้าโยชนโดยนิยม
- ข. แสรรกานบันดาลพลิกพลัดลงจากพระอังกสา
- ค. โบกขรณิตำแห่งนอกพระอาวาส
- ง. บุษบกก็เบิกบานผกากร

20. เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณทมัทรี ให้ข้อคิดใดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสังคมปัจจุบัน

- ก. ความรักเพื่อนมนุษย์
- ข. การปฏิบัติต่อนักบวช
- ค. การปฏิบัติตนเพื่อความหลุดพ้น
- ง. ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของคนในครอบครัว

21. ปัจจุบันมีการเทศน์เรื่องของพระเวสสันดร เรียกว่าอะไร

- ก. มหาชาติคำหลวง
- ข. เทศน์13กัณฑ์
- ค. เทศน์มหาชาติ
- ง. เทศน์ร่ายยาว

22. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงถึงความเชื่อต่างจากข้ออื่น

- ก. ทั้งแปดทิศก็มีมิติมีวามนทุกหนแห่ง ทั้งขอบฟ้าก็คาดแดงเป็นสายเลือด
- ข. ทั้งขोन้อยในหัตถาที่เคยถือกก็เลื่อนหลุดลงจากมือไม่เคยเป็นเห็นอนาถ
- ค. ฝ่ายฝูงอมรเทศทุกวิมานมาศมนเทียรทุกหมู่ไม้ก็ยืมแยมพระโอษฐ์ตบพระหัตถ์อยู่ถาดฉาน
- ง. แสรรกคานบันดาลพลิกพลัดลงจากพระอังสา

23. ข้อใดสะท้อนให้เห็นว่า พระนางมัทรีทรงเล็งกุมารทั้งสองอย่างใกล้ชิด

- ก. ทั้งเวลาก็เย็นลงไร ๆ จะค่ำแล้ว ยังไม่เห็นหน้าพระลูกแก้วของแม่เลยทั้งสองคน
- ข. ยิ่งคิดก็ยิ่งกริ่ง ๆ กรอมพระทัยเป็นทุกข์ถึงพระลูกรัก
- ค. นางเสด็จไต่เต้าทุกตำบลละเมาะไม้ไพรสมณฑ
- ง. นันก็รอยเท้าพ่อซาลี นี้ก็บทศรีแม่กัณหา

24. ข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

- ก. ว่ามัทรีนี้เป็นข้าเก่าแต่ก่อนมาตั้งเงาตามพระบาทก็เหมือนกัน
- ข. จะเอาบรรณศาลานี้หรือมาเป็นบริเวณพระเมรุทอง
- ค. ปานประหนึ่งพุ่มฉัตรทองอันต้องสายอัสนีฟ้าด
- ง. พระพายรำเพยพัดมารีเรือยอยู่เฉื่อยฉิว

25. ข้อใดมีการเล่นเสียงสัมผัสอักษรมากที่สุด

- ก. ข้าพระบาทนี้ร้อนรนไม่หยุดหย่อนแต่สักอย่าง
- ข. สูดฝิเท้าที่แม่จะเยื้องย่องยกย่างลงเหยียบดิน
- ค. เจ้ามิเคยได้ความยาก่างเท้าลงเหยียบดิน
- ง. พระสุรเสียงเยือกเย็นระย่อกอกสัตว์

26. ข้อใดมีการเลียนเสียงธรรมชาติ

- ก. คอระหรือมาสลัดแม่น้ำไว้ เหมือนจะเตือนให้แม่น้ำบรรลัยเสียจริงแล้ว
- ข. จิ้งตรัสว่าน้ำเอ๋ยเคยมาเปี่ยมขอบเป็นไรจึ่งข้อนขอดลงขุนหมอง
- ค. จิ้งตรัสว่า โอ้เจ้าแวนแก้วส่องสว่างอกของแม่เอ๋ย
- ง. แต่ย่างเหยียบกรียบกรอบก็เหลียวหลัง

27. “เพียงพระสันดานจะขาดดับสูญ” ข้อใดคือความหมายของคำที่ขีดเส้นใต้

- ก. ชีวิต
- ข. อุปนิสัย
- ค. ร่างกาย
- ง. นิสัยที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด

28. เติงพลางนางก็รีบเก็บผลแต่ตามได้ ใส่กระเช้าสาวพระบาทบทรุ่มเดินมาโดยด่วน” ข้อใดไม่อาจอนุมานถึงพระนางมัทรีได้จากข้อความข้างต้น

- ก. ทรงทำหน้าที่เป็นอย่างดี
- ข. ทรงลำบาก
- ค. ทรงหุนหัน
- ง. ทรงเร่งรีบ

29. “นอกจากนั้นที่แน่นอนคือนางไฉนอันสนิดชิดใช้แต่ก่อนกาลยังจะติดตามพระราชสมภารมาบ้างละหรือ ได้แต่มัทรีที่แสนดีผู้เดียวดอก ไม่รู้จักปลิ้นปลอกพลิกไล่เอาตัวหนี” ข้อใดเป็นน้ำเสียงของผู้พูด

- ก. เคียดแค้น
- ข. เอาจริงเอาจัง
- ค. เห็นอกเห็นใจ
- ง. ประชดประชัน

30. ข้อความในบทอาขยานเรื่อง มหาเวสสันดรชาดก นำไปอ้างอิงในการเขียนเรื่องใดได้

- ก. ธรรมชาติสัตว์
- ข. ความรักของแม่
- ค. การรักษาสัตว์แวดล้อม
- ง. การเสียสละเพื่อส่วนรวม

ภาคผนวก ฉ
ผลคะแนนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

ตาราง 14 แสดงผลคะแนนก่อนและหลังจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก
กัณฑ์มัทรี ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
1	18	25	7
2	19	23	4
3	20	21	1
4	21	24	3
5	22	23	1
6	20	25	5
7	24	26	2
8	14	22	8
9	14	21	7
10	12	21	9
11	18	27	9
12	20	22	2
13	19	25	6
14	17	21	4
15	23	28	5
16	17	23	6
17	10	23	13
18	14	22	8
19	13	21	8
20	13	21	8
21	24	28	4
22	16	21	5
23	22	26	4
24	20	24	4
25	20	23	3

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30		ผลต่าง
	ก่อนเรียน	หลังเรียน	
26	18	22	4
27	22	25	3
28	21	23	2
29	19	24	5
30	22	25	3
31	20	27	7
32	19	21	2
33	13	21	8
34	21	23	2
35	14	21	7
36	20	25	5
รวม	659	843	184
เฉลี่ย	18.31	23.42	5.11

ตาราง 15 แสดงผลคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่องมหาเวสสันดรชาดก
กัณฑ์มัทรี แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม กับเกณฑ์ร้อยละ 70

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30 หลังเรียน	เกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนน)
1	25	+4
2	23	+2
3	21	0
4	24	+3
5	23	+2
6	25	+4
7	26	+5
8	22	+1
9	21	0
10	21	0
11	27	+6
12	22	+1
13	25	+4
14	21	0
15	28	+7
16	23	+2
17	23	+2
18	22	+1
19	21	0
20	21	0
21	28	+7
22	21	0
23	26	+5
24	24	+3
25	23	+2
26	22	+1

นักเรียนคนที่	คะแนนเต็ม 30 หลังเรียน	เกณฑ์ร้อยละ 70 (21 คะแนน)
27	25	+4
28	23	+2
29	24	+3
30	25	+4
31	27	+6
32	21	0
33	21	0
34	23	+2
35	21	0
36	25	+4
รวม	843	-
เฉลี่ย	23.42	-

**แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เรื่องมหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี
แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม**

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้
2. แบบสอบถามความพึงพอใจฉบับนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบประเมินค่า 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
 คะแนน 4 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับมาก
 คะแนน 3 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับปานกลาง
 คะแนน 2 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อย
 คะแนน 1 หมายถึง ความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. ให้นักเรียนตอบคำถามแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงช่องที่ตรงกับความพึงพอใจของนักเรียน

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
ด้านการจัดการเรียนรู้					
1. นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้					
2. นักเรียนสามารถทำงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้					
3. นักเรียนทำงานสำเร็จโดยการร่วมมือกันของนักเรียนทุกคน					
4. นักเรียนได้แสดงความสามารถของตนอย่างเต็มที่					
5. นักเรียนได้ช่วยเหลือกันและยอมรับซึ่งกันและกัน					
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้					
6. บรรยากาศในการเรียนรู้มีความน่าสนใจ					
7. ทำให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน					
8. ช่วยให้นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
9. ช่วยให้นักเรียนเรียนด้วยความไม่เครียด					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนรู้					
10. ช่วยให้นักเรียนรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น					
11. ช่วยให้นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อการเรียนวรรณคดี					
12. นักเรียนสามารถสืบค้นความรู้ได้ด้วยตนเอง					
13. นักเรียนสามารถสรุปความรู้และหลักการที่เรียนได้ด้วยตนเอง					
14. ช่วยให้นักเรียนทำงานอย่างเป็นระบบ					
15. ช่วยให้นักเรียนมีแนวทางในการหาคำตอบในสิ่งที่ตนสนใจ					

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

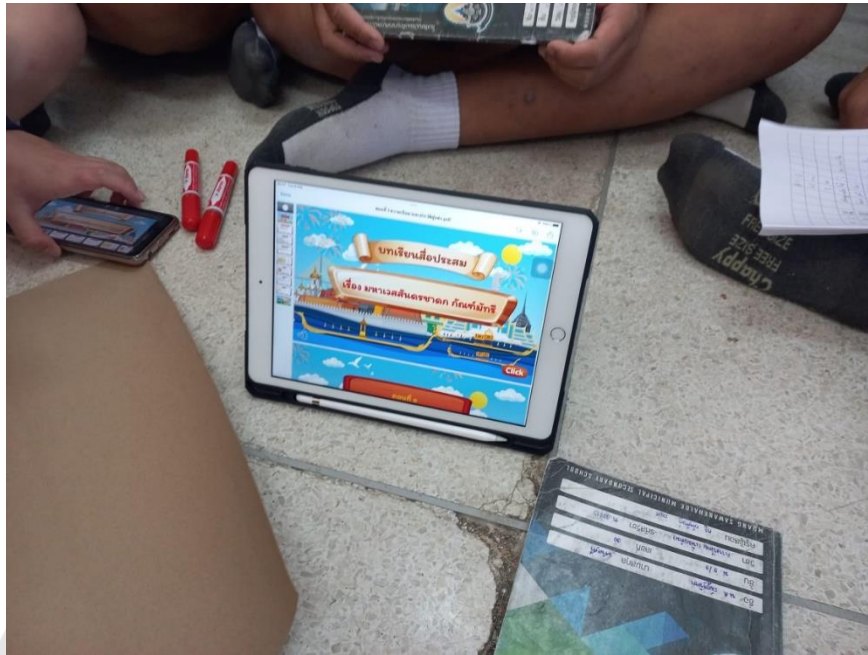
.....

.....

.....

ภาคผนวก ฅ
ภาพการเรียนรู้เรื่อง มหาเวสสันดรชาดก กัณฑ์มัทรี ด้วยการจัดการเรียนรู้
แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับสื่อประสม

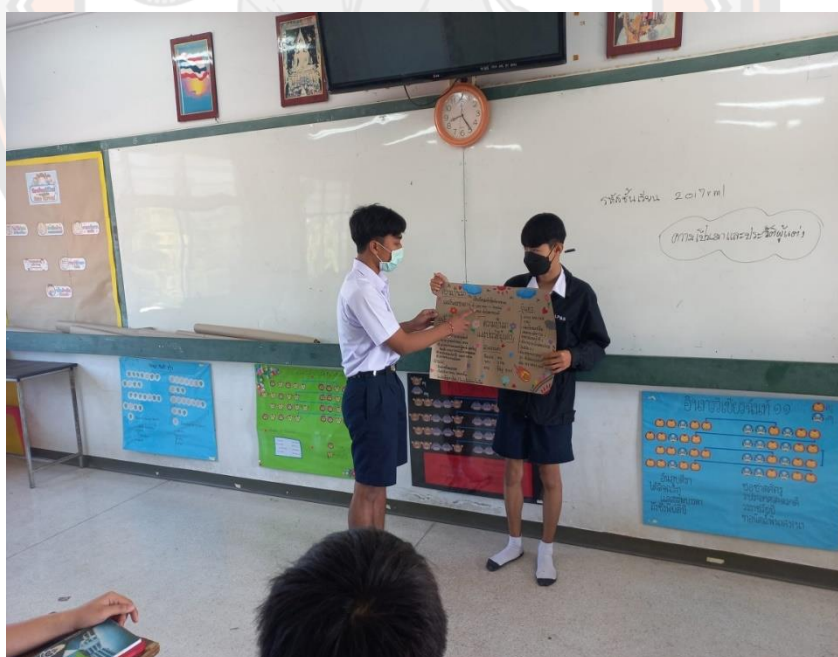
ภาพ 2 กิจกรรมการเรียนรู้จากสื่อประสม

ภาพ 3 กิจกรรมการทำงานกลุ่ม

ภาพ 4 การนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ (1)

ภาพ 5 การนำเสนอผลงานจากการเรียนรู้ (2)